

RAKENTAJA

AKL Posti Oy

Perjantai 13.9.2019 **9**

8 Äitiysvapaata ja isyyslomaa sekä muuttokiireitä Rovaniemellä.

12 Päästöjen vähentäminen työmaalla on myös terveystarkastus.

20 Luottamushenkilöseminaarissa etsittiin liitolle uutta suuntaa.

Taantumassa kannattaa elvyttää

STTK:n tuore pääekonomisti Patrizio Lainà ei usko leikkauspolitiikkaan.

Teksti: Jukka Nissinen

Kuva: Kimmo Brandt

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:n pääkonttorilla talouselämän suuria linjoja tarkastelee uusi kasvo, sillä **Ralf Sundin** jäätyä eläkkeelle pääekonomistiksi valittiin **Patrizio Lainà**. Ennen tätä pestiä Lainà työskenteli SAK:n ekonomistina.

STTK:n pääekonomistin tehtäviin kuuluu ottaa näkyvästi kantaa talouspolitiikkaan. Hallituksen ohjelma on Lainalle hyvinkin tuttu, sillä hän oli viime keväänä Vasemmistoliiton taustaneuvottelijana Kestävän talouden Suomi -työryhmässä hallituksen kokoamisvaiheessa.

– Se oli luottamustehtävä, jonka hoidin vapaa-ajallani.

Työllisyysasteen nostoon kannattaisi Lainan mielestä panostaa mahdollisimman varhain mahdollisimman paljon. Vähittäinen tasokorjaus ei ehdi parantaa työllisyyttä riittävän nopeasti.

– Hallituksen kannattaisi ensimmäiseksi lisätä työvoimapalveluita ja panostaa palkkatukeen. Ne ovat keskeisimmät työllisyyttä kohentavat keinot.

Tällä hetkellä näyttää siltä, että kansainvälisen talouden pahimmat uhkakuvat eivät toteutuisi. Luvassa on kuitenkin talouskasvun hiipuminen, mihin hallituksen olisi hyvä reagoida. Rahapolitiikka ei ole euron takia hallituksen omissa näpeissä, mutta Euroopan keskuspankki EKP:llä on luultavasti tällä kertaa aikaisempaa elvyttävämmät otteet rahapolitiikassa.

– Talouskuri- ja leikkauspolitiikan tulokset on jo nähty. En usko, että siihen lähdetään tällä kertaa.

Vanhan tiukan talouskurin lopputuloksena olisi luultavasti populististen liikkeiden nousu euromaissa. Olisi myös mahdollista, että jokin euromaa saattaisi lähteä valuuttaunionista. Tästä on jo saatu pientä esimakua Italiasta.

– On puhuttu jopa helikopterirahasta eli annettaisiin rahaa suoraan kansalaisille, jos valtiot eivät elvytä taloutta.

EKP:lle on väläytelty myös oikeutta talouden pönkittämiseksi ostaen pörssiosakkeita valtion velkakirjojen lisäksi.

– Velkakirjojen ostolla ei ole ollut suoraa vaikutusta reaalityöelämään. Osakkeiden ostolla ei todennäköisesti olisi sen suurempaa vaikutusta.

Lopputuloksena olisi keskuspankkikapitalismi, jossa EKP määrittäisi ostoillaan osakkeiden arvon valtionlainojen korkotason lisäksi. Valtioiden elvyttävä finanssipolitiikka olisi paras ratkaisu, mutta EU-maiden itse luomat budjettisäännöt hankaloittavat tälle tielle lähtemistä. Silloin helikopteriraha saattaa olla helpompi ratkaisu.

– Finanssipolitiikassa olemme jo siinä tilanteessa, että sääntöjen noudattamista katsotaan sormien läpi. Valtioiden saavat epäsuoran kehotuksen elvyttää.

Kreikan, Espanjan ja Portugalin talousvaikeuksista on ehkä opittu jotain ja seuraavassa taantumassa toimitaan fiksummin.

Raksalla kesätöissä

Lainà oli opiskeluaikoinaan yhden kesän rakennustöissä 10 vuotta sitten apupoikana.

– Talouden taantuma näkyi sillä lailla, että kesätyöpaikkoja ei ollut hirveästi tarjolla.

Vantaalainen julkisivuremontti tutustutti Lainan rakentamisen parhaisiin puoliin. Kesäkelillä ulkotöitä oli mukava tehdä.

– Siinä näki oman työnsä jäljet, kun remontti eteni. Se oli palkitsevaa, sillä asunnot ovat ihmisille tärkeitä. Työkaverit olivat myös mukavia

Moni ammattiliitto valmistautuu ensi talvena käytäviin työehtosopimusneuvotteluihin. Työntajien mielestä palkankorotusvara on loppunut jo ennen neuvottelujen alkua.

Palkansaajarahastolla voitaisiin taata työntekijöille suhdanteista riippumattomampi palkkakehitys.

– Rakennusalan palkkakehitys on ollut heikkoa viime vuosina. Korotukset ovat perustuneet tes-pimuksissa sovittuihin korotuksiin.

Lainan mukaan tes-kierroksen paineet ovat monessa ammattiliitossa kovat. Reaaliensiot eivät ole nousseet merkittävästi viimeisten 10 vuoden aikana. Monilla aloilla kiky-sopimus hankaloittaa neuvottelua, vaikka se oli sovittu joissakin tesseissä määräaikaiseksi.

– Taloudessa on mennyt viime aikoina hyvin, työttömyys on vähentynyt ja yritykset ovat tehneet voittoa. Kyllä sen pitää jollain tavalla heijastua myös palkkakehitykseen.

Palkansaajarahastot voisivat olla yksi tapa taata työntekijöille suhdanteista riippumattomampi palkkakehitys.

– Se olisi työntantajallekin hyvä keino maksaa palkkoja palkansaajarahaston kautta silloin, kun ta-

loudessa menee huonosti. Vastaavasti rahastoon kerättäisiin varoja hyvinä aikoina. Etenkin rakennusalalla suhdanteet heittelevät rajusti.

Rahantekokone pankeilta valtiolle

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen on Lainalle en-tuudestaan tuttua. Hän on muun muassa Suomen Talousdemokratia ry:n perustajajäsen.

– Kaikki alkoi vuoden 2008 globaalista finanssi-kriisistä. Olin juuri aloittanut kansantalouden opinnot. Makrotaloustieteen luennolla professorilta kysyttiin, miksi markkinoilla on käynyt näin. Vastaus oli, että ihmiset halusivat yhtäkkiä vähentää työntekoaan.

Valtavirtataloustieteen kyvyttömyys selittää talouslamaa vei Lainan etsimään vastausta jälkikeynesiläisen taloustieteen piiristä. Yksi tärkeimmistä oivalluksista oli se, että valtaosan maailman rahasta luovat tällä hetkellä yksityiset pankit.

– Valtiolla on jäänyt vain rooli käteisrahan luomisesta. Yksityiset pankit hyötyvät, kun ne luovat rahaa. Se oli minun oikeustajuni vastaista.

Talousdemokratian ensimmäinen tehtävä oli kertoa ihmisille miten systeemi toimii.

– Ensimmäiset reaktiot olivat, että älä puhu pas-kaa, mikä foliohattu sinulla on päässäsi.

Jälkikeynesiläiset teoriat ovat murtautuneet hiljalleen osaksi taloustieteellistä keskustelua. Tänä päivänä ne ovat hyväksytyjä jopa keskuspankkien strategioissa. Lainan oma väitöskirja käsitteli sitä, miten keskuspankki voisi ottaa pankkien tekemän rahanluontivallan itselleen.

– Yksityiset pankit painoivat 1800-luvulla omaa rahaa. Käteisen luominen siirrettiin keskuspankeille ja tilirahan luominen jäi yksityispankeille.

Sähköisen rahan luominen olisi helppo siirtää valtiolle. Todennäköisesti pankit kehittelisivät taas omia rahanluontijärjestelmiä julkisen rahan päälle.

– Pankkien pitää keksiä ihmisiä paremmin hyödyttäviä palveluja.

Sähköinen käteinen voi olla muutaman vuoden päästä todellisuutta Ruotsissa, sillä käteisellä maksaminen vähenee nopeasti. Tutkijat ennustavat, että Ruotsissa käteisraha katoaa käytöstä 2020-luvun alkupuolella.

Pankkitoimintaan ovat lähiaikoina tulossa myös digitaalitalouden teknologiajätit. Esimerkiksi Facebook on ottamassa oman virtuaalivaluuttansa käyttöön ensi vuoden puolella. Apple on jo julkaissut oman luottokorttinsa.

– Yritykset pääsevät silloin kiinni maksuliikenteeseen, joka on vielä pankkien monopoli. ■

Kaikenlaisia rikkaita

VIIMEISEN viikon ajan mediassa ja keskusteluissa on kohistu **Anu Kantolan** ja **Hanna Kuuselan** Huipputulokset – Suomen rikkain promille -kirjasta, jossa 90 suomalaista perijää, johtajaa ja yrittäjää antaa tulla täyslaidallisen muun muassa köyhien ja työttömien asioista. Tokihan kirjassa oli paljon muutakin sisältöä, mutta näiden kultapossukerholaisen käsitykset hyvinvointivaltiosta, työnteosta, verotuksesta ja köyhyydestä olivat sen verran kylmää tekstiä, että ne nousivat kaikkien medioiden ykkösutisiksi.

Ainakin kirjasta kirjoitettujen juttujen perusteella Suomen kovatuloisimmat pitävät itseään ainoina hyödyllisinä ihmisinä Suomen menestykselle. Pas-

kat niistä ihmisistä, jotka heidän yrityksissään luovat lisäarvoa. Paskat myös työttömistä, joilta pitäisi viedä leipäkin suusta, jotta he tyytyisivät mihin tahansa työhön millä tahansa palkalla.

Sunnuntaina luettiin sitten toisenlaisesta rikkaasta. Ahvenanmaalainen miljonääri **Anders Wiklöf** kommentoi HS Kuukausiliitteen jutussa, että ”Voi olla, että maksan enemmän veroja (viime vuonna 1,6 miljoonaa euroa) kuin sinä, mutta voi olla, että tienaanikin enemmän. Joten se on oikeudenmukaista.”

Wiklöf saattaa olla erikoinen persoona, mutta hänen käsityksensä oikeudenmukaisuudesta istuu paremmin suomalaisen hyvinvointivaltion perintee-

seen, jossa kyse on aina ollut jonkinlaisesta kompromissista. Rikkaat ostavat veroillaan rauhaa, turvallisuutta, korkeasti koulutettua työvoimaa ja osavoimaisen kansan.

Tutkimuksen ilmestyttyä talouseliitti ehti älähtäen kyseenlaistamaan muun muassa tutkijoiden osaamisen ja tutkimusmetodin, koska tokihan jokaisella toimitusjohtajalla on enemmän tietoa niistä kuin parilla tohtorilla, jotka tekevät näitä tutkimushommia työkseen.

Minua eivät tutkimuksen tulokset yllättäneet tippaakaan. Ei tarvitse kuin kuunnella ylempää keskiluokkaa, niin huomaa, että ovat asenteet ovat valuneet myös alaspäin. ■

Alla sorters rika

UNDER DEN senaste veckan har Anu Kantolas och Hanna Kuuselas bok debatterats hett i medierna och andra diskussioner. Boken, Huipputulokset – Suomen rikkain promille (Höginkomsttagarna – Finlands rikaste promille), består av intervjuer med 90 finländska arvtagare, direktörer och företagare som vräker ur sig om bland annat fattiga och arbetslösa. Det finns förvisso också mycket annat innehåll i boken, men dessa guldgrubbedlemmars uppfattningar om välfärdsstaten, arbete, skatter och fattigdom var såpass iskall läsning, att de steg upp som huvudnyhet i alla medier.

Ätminstone de artiklar som skrivits utgående från boken visar att de personer som har de högsta

inkomsterna i Finland anser sig vara de enda nyttiga personerna i vårt land. Skit i de mänskor, som producerar mervärde i deras företag. Skit också i de arbetslösa, man borde ta brödet ur munnen på dem, så att de nöjer sig med vilket arbete som helst till vilken lön som helst.

I söndags fick vi så läsa om en annorlunda rik person. Den åländska miljonären Anders Wiklöf kommenterade i HS Kuukausiliite i en artikel att ”Kan vara att jag betalar mer skatt (i fjol 1,6 miljoner euro) än du, men det kan vara att jag också tjänar mer än du. Så det är rättvist.”

Wiklöf kan vara en speciell person, men hans uppfattning om rättvisa passar bättre in i det fin-

ländska välfärdssamhällets tradition, där det alltid har varit fråga om någon form av kompromiss. De rika köper fred, trygghet, högt utbildad arbetskraft och ett köpkraftigt folk med sina skatter.

När forskningen publicerades hann den ekonomiska eliten ryta till med att ifrågasätta bland annat forskarnas kunskap och forskningsmetod, för visst sjutton har varje verkställande direktör mer kunskap om sådana är ett par doktorer, som har forskning som yrke.

Jag blev inte ett dugg överraskad av resultaten. Det räcker med att lyssna på den övre medelklassen, så märker man att de hårda attityderna har sjunkit nedåt. ■

Puheenjohtajalta

Tarvitaan ay-liikkeen rakenneuudistus

POSTI- ja logistiikka-alan unioni vastusti taannoin työtaistelulla työehtoshoppailua, siis palkkojen ja työehtojen romuttamista työehtosopimusta vaihtamalla. Asia ei ole uusi. Ammattiliitokentällä on vuosikautia kuhistu ja jopa riideltä työehto-ostelun takia. Riitely syntyy tietenkin siitä, että liitot tulevat pelatuiksi vastakkain ja työntekijät yleensä kärsivät.

Peli loppuu vasta kun ay-liike lopettaa sen. Se ei kuitenkaan onnistu tehtailemalla liittojen keskinäisiä kirjauksia, jotka ammattineuvottelijat osaavat laatia niin tulkinnanvaraisiksi, että liitot voivat jatkaa entistä elämää minkään muuttumatta.

1960-luvulla osattiin tehdä iso rakenneuudistus. Silloin pantiin murinoista huolimatta yhteen liittoa, jotka olivat nahistelleet työpaikoilla. Työntekijäkenttään luotiin yksi voimakas keskusjärjestö, uusi SAK, ja samalla purettiin keskinäiseen kilpailuun kietoutunut rinnakkainen ja limittäinen liittorakenne. Lopetettiin ammattiliittojen keskinäinen kilpailu samoista jäsenistä. Niin ikään ratkaistiin päällekkäisten työehtosopimusten tuottama ongelma. Prosessista kirjoittaa seikkaperäisesti **Tapio Bergholm** (Sopimussyhteiskunnan synty II. 2007)

Rakennusalalla muutos näkyi Rakennustyöläisten Liiton ja Muurarien Liiton yhdistämisenä, joka runtattiin läpi, vaikka yli puolet kauhakansasta pani hanttiin. Fuusio oli toki elementtirakentamisen pienentämälle muurariammattikunnalle järkevä. Niin ikään Rakennustyöläisten Liitto lopetti rakennusalan sähköasentajien järjestämisen. Heidät ohjattiin 1950-luvulla perustettuun Sähköliittoon.

Toimialat ja sitä mukaa työelämä ovat muuttuneet. Palveluita hankitaan tarjoajilta, joiden toimiala on jotakin aivan muuta kuin 1960-luvulla. Yritykset erikoistuvat. Esimerkiksi kaivoksissa jumbon puikoissa onkin infra-alan työntekijä. Samalla toimialalla, samoissa töissä käytetään eri työehtosopimuksia. Rakennusalallekin marssii yrityksiä kainaloissaan esimerkiksi teknologiateollisuuden tai kiinteistöpalvelualan sopimus.

Nykyinen tehdasvalmistukseen nojaava puurakentaminen pitää jo lähtökohtaisesti sisällään työehtoshoppailun mahdollisuuden. Kysyin muutama vuosi sitten, miksi Lehto-konsernin Oulaisten tehtaalla käytetään puusepänteollisuuden sopimusta. Vastaus oli, että sopimus valittiin, koska se oli halvin mahdol-

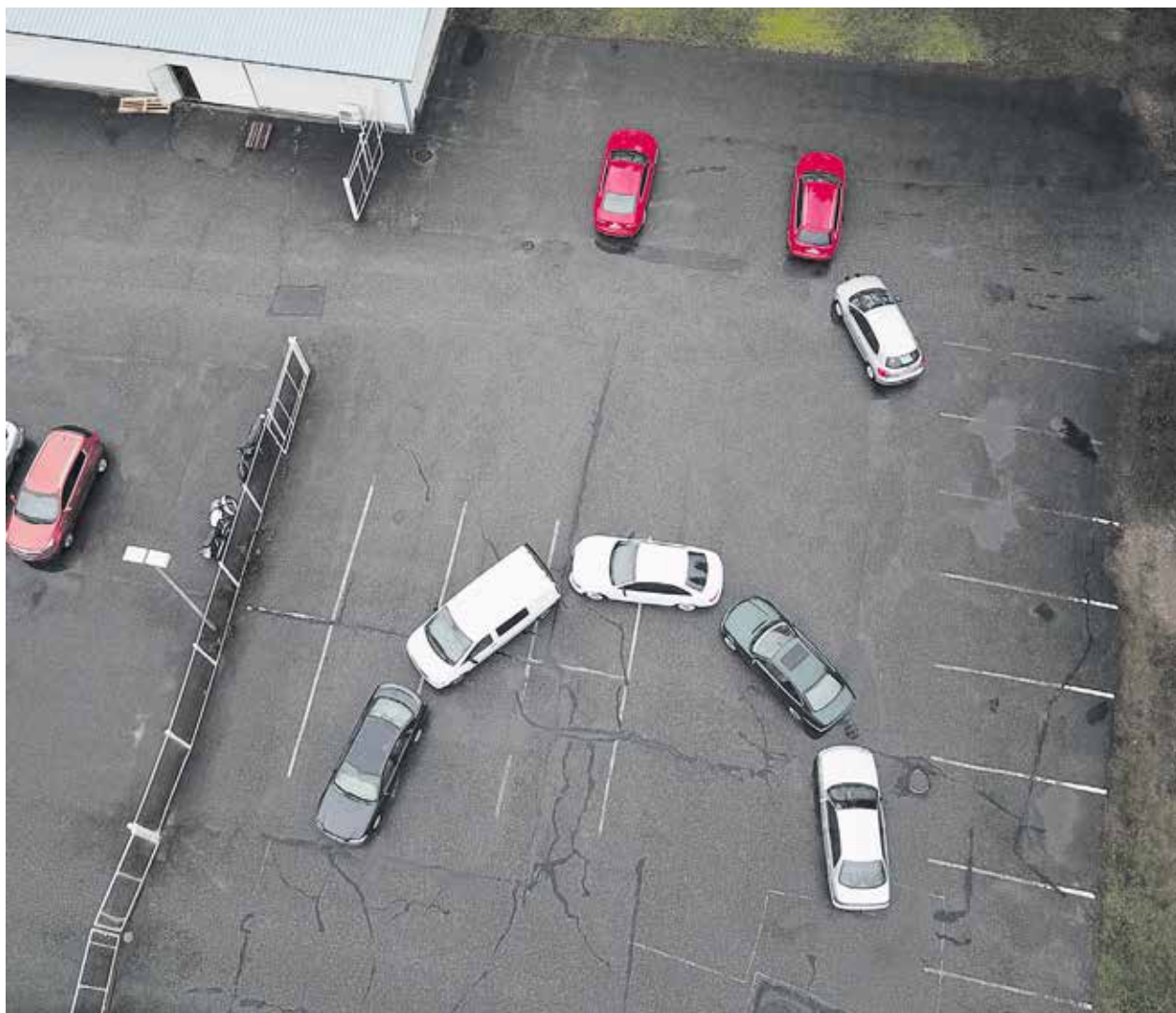
linen. Firmasta viestitettiin, että tehtaalla ei lueta rakennusalan tessiä vaan Maaseudun Tulevaisuutta.

Liittorakenne ei ole pysynyt muutoksen mukana. Nyt on tehtävä rakenneuudistus, joka tuo sopimuskiistat liittojen sisälle, helposti ratkaistaviksi. Nykyisinhän ne ovat liittojen välisiä. Samalla mahdollistuu työehtosopimusten vähentäminen. Uudistus täytynee rajata SAK:n jäsenliittoihin, koska erinomainen SAK:n ja STTK:n fuusiohanke juuri kaatui järjestötaktikointiin.

SAK:ssa tarvitaan viisi liittoa: julkinen sektori, yksityiset palvelualat, teollisuus, kuljetus sekä kiinteistö- ja rakennusala. Tällä rakenteella päästään poistamaan esimerkiksi tessien päällekkäisyydet ja työehtoshoppailu. Neljäkin käy, jos niin yhdessä sovitaan. Tämä liittorakenteen muutos mahdollistaa myös yhden suuren työttömyyskassan perustamisen. ■

Matti Harjuniemi
puheenjohtaja

KUUKAUDEN KUVA

Paikka: Joensuu
Aika: Elokuu 2018
Kuvaaja: Eikka Heikkinen

Mitä? Koko yrityksen porukka toimitusjohtajaa myöten muotoili autoista surunaaman, kun LVI Myller Oy hakeutui konkurssiin.

RAKENTAJA

Julkaisija

Rakennusliitto ry

Päätoimittaja

Johanna Hellsten

Toimitussihteeri

Jukka Nissinen

Viestintäpäällikkö

Janne Mäkinen

Taitto

Aste Helsinki Oy

Toimituksen sihteeri

Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite

Siltasaarenkatu 4, Helsinki
Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
Puhelin, vaihde 020 774 003
Toimituksen s-postiosoitteet:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
Osoitteenmuutokset:
asiakirjat@rakennusliitto.fi

Kaupalliset ilmoitukset

Tietotalli Oy/Jyväskylä
Heidi Andersson
Puhelin: 050 528 7770
Sähköposti: heidi.andersson@tietotalli.fi
Aineistojen toimitusosoite:
heidi.andersson@tietotalli.fi

Tilauhinta

12 kk 30 €

Painopaikka

Sanomapaino, Sanomala Oy
Helsinki 2019

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 11.10.2019

Tähän numeroon tarkoitetun materiaalin on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään perjantaina 27.9.2019.

2019

Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
10	27.9.	11.10.
11	1.11.	15.11.
12	29.11.	13.12.

Lehden ilmestymispäivä on perjantai. Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä.

Toimitusosoite:

Rakentaja-lehti
PL 307, 00531 Helsinki
ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Kannen kuva: Jukka Nissinen

Uutiset

Mikä ihmeen maakokous?

Jukka Asikainen

ETENKIN nuorempien jäsenten suunnalta on kantautunut kysymyksiä, mikä maakokous on? Tällä neuvoo-antavalla jäsentapahtumalla on vahva perinne Rakennusliitossa. Yritän suomentaa sitä tässä tekstissä, mutta ensin taustaa.

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ja sen jäsenjärjestöt, erityisesti Teknologiateollisuus ry ovat olleet vaatimassa ”kikyttelylle” jatkoa. Vaikka keväisten eduskuntavaalien jälkeen muodostettu Antti Rinteen johtama hallitus on ottanut edeltäjänsä nähdessä rakentavamman toimintatavan yhteistyöhön työmarkkinajärjestöjen kanssa, ei työmarkkinakerroksesta tule helppo.

Posti ja logistiikka-alan ammattiliitto PAU joutui jäsentensä palkkoja ja liiton sopimusoikeutta puolustukseen julistamaan kolmipäiväisen koko alaa koskevan työtaistelun syyskuun alkuun.

Teollisuudessa sopimusneuvottelut ovat jo käynnistyneet. Heidän sopimuskautensa päättyy loka-kuun lopussa. Yksityinen ja julkinen palvelusektori tulevat perässä.

Työnantajapuoli vaatii kiky-talkoopäiville jatkoa, tai vähintään niiden huomioimista sopimusten

kustannustasoa laskettaessa. EK:n harjoittamassa työmarkkinamatematiikassa kolmen talkoopäivän hinta on 1,5 prosenttia. Vakavalla naamalla tätä tul-taneen tarjoamaan meillekin, vaikka emme ottaneet talkoopäiviä omiin sopimuksiimme.

Rakennusliiton kaikki työehtosopimukset ovat katkolla vapun alla ensi keväänä. Valmistautuminen kierrokseen on jo käynnissä. Kutsu kaikkia sopimusalojamme koskevaan, koko maata käsittävään neuvoo-antavaan kokoukseen, maakokoukseen, on lähetetty jäsenyhdistyksille eli ammattiosastoille elokuun alussa.

Ammattiosastoja on pyydetty järjestämään keskustelu/evästystilaisuuksia aiheesta ja lähettämään edustajiaan maakokoukseen. Alueellisista/ paikallisista evästystilaisuuksista kannattaa kysellä työyhteisösi luottamushenkilöiltä, ammattiosastosi toimihenkilöiltä tai liiton lähimmästä aluetoimistosta. Tässä tilaisuudessa voit myös ilmoittaa mahdollisesta halukkuudestasi lähteä edustamaan ammattiosastoasi/ammattiryhmäsi maakokoukseen.

Scandic Helsinki Aviacongressissa Vantaalla 2.-3.11. järjestettävässä maakokouksessa esitellään myös alakohtaiset yhteenvedot alkusyksyn jäsenkyselyistä. ■

Ammattiosastojen sääntömääräiset syyskokoukset 15.10.–15.12. välisessä aikaikkunassa

AMMATTIOSASTOJEN hallituksilla on heti alkusyksystä työlistallaan vuoden 2020 toimintasuunnitelman ja talousarvion valmistelu. Päätökset tulevasta toiminnasta ja vastuullisista toimijoista tehdään sääntömääräisissä syyskokouksissa, jotka ammattiosastojen tulee pitää 15.10.–15.12. välisessä aikaikkunassa.

Näin liittokokousvuonna ammattiosastojen tulee käsitellä ja vahvistaa syyskokouksessaan liittokokouksessa hyväksytyjen ammattiosaston mallisääntöjen pohjalta säännöt yhdistykselle. Me kaikki Rakennusliiton henkilöjäsenet kuulumme liittoon oman ammattiosastomme kautta. Meillä kaikilla on myös oikeus osallistua osastomme toimintaan.

Otetaan ammatillinen järjestäytyminen puheeksi omassa työyhteisössä – tarjotaan jäsenyyttä ”villille”. Rakennusliittoon kuulumisen on osa ammatillista pätevyyttä. ■

SAK:n paneeli: Työpaikoilla kiky-tuntien hyötyjä ei näy

SAK:n luottamushenkilöpaneelin mukaan kilpailukykysovimuksen työajan pidennys ei ole lisännyt työllisyyttä työpaikoilla. 84 prosenttia kyselyyn vastanneista luottamushenkilöistä kertoo, että työajan pidennys ei ole vaikuttanut mitenkään työntekijöiden palkkaamiseen. 16 prosentin mukaan työajan pidennys on jopa vähentänyt uusien työntekijöiden palkkaamista. Rakennusliitto ei solminut kiky-sopimuksen työajan pidennyksiä, mutta lähes kaikki muut alat tekivät näin.

– Aloilla, joissa on paljon osa-aikai-

sia työntekijöitä, on kiky-ainoa vaikutus ollut, että viikkotunnit vähenevät entisestään, kirjoittaa yksityisillä palvelualoilla työskentelevä luottamusmies.

– Työajan pidentäminen paperiteollisuudessa on turhaa. Se ei ole tuonut lisää työpaikkoja ja tuntuu, että työnantajalla on ollut vaikeuksia käyttää kiky-tuntien johonkin järkevään, kertoo teollisuudessa työskentelevä työsuojeluvaltuutettu.

Luottamushenkilöiden mukaan suurin osa (98 %) heidän työpaikan-

sa työntekijöistä ei pidä työajan pidentämistä tarpeellisena Suomen kilpailukyvyyn eikä oman työpaikkansa menestymisen kannalta.

Kiky-tunnit käyttöönotaneista 71 prosentilla työajan pidennys on tehty palkatta. Useimmin työaika on pidentetty palkatta julkisella sektorilla (88 %) ja harvimminkin teollisuuden työpaikoilla (59 %). Julkisella puolella lisärasitusta on tuonut samaan aikaan toteutettu lomarahojen leikkaus.

– Aivan turha palkanalennus tämä työajan pidennys ilman korvausta ainakin kuntasektorilla, koska se ei ole lisännyt työllistämistä, kohentanut kuntien taloutta tai parantanut työhyvinvointia, kertoo julkisella sektorilla työskentelevä luottamusmies.

Yleisimmät tavat työajan pidentämiseen ovat viikoittaisen työajan lisääminen puolella tunnilla (27 %) ja päivittäisen työajan pidentäminen kuudella minuutilla (21 %).

Myös palkkaa leikattu suoraan

Useilla työpaikoilla kiky on toteutettu erilaisilla yhdistelmillä, joissa on mukana pekkaspäivän/-päivien poistaminen, työaikapankin käyttäminen sekä yhden arkipyhän muuttaminen työpäiväksi tai palkattomaksi vapaaksi. Kokonaisten päivien käyttämisessä

työajan pidennykseen on suosituinta ollut pekkaspäivien ja muiden vapaa-päivien poistaminen.

Osalle työntekijöistä kiky on näyttänyt suorana palkan pienemisenä. Heidän työaikaansa ei ole pidentetty, vaan palkkaa on leikattu 24 tunnin verran.

– Joka tilistä pidätetty yhden tunnin palkka. 24 tiliä vuodessa, kertoo teollisuudessa työskentelevä nainen.

Lähes kaikissa avovastauksissa korostui vahvasti pettymys yksipuolisista talkoista, jo muutenkin pienen palkan vähentymisestä ja/tai raskaan työkuorman lisääntymisestä.

– Tuntuu todella kohtuuttomalta, että omalla matalapalkkaisella alalla, jossa tehdään raskasta niin henkisesti kuin fyysisestikin kuormittavaa työtä, pitää vielä tehdä ilmaiseksi lisää. Kiky-tunnit ovat lisänneet uupumuksen määrää ja turhautumista, kirjoittaa yksityisellä palvelualalla työskentelevä luottamusmies.

SAK:n luottamushenkilöpaneelin kyselyyn vastasi 894 luottamushenkilöä ja se toteutettiin elo- ja syyskuun vaihteessa.

Kiky-sopimuksen mukaisen työajan pidennyksen toteutuminen SAK:laisilla työpaikoilla – SAK:n luottamushenkilöpaneeli, elokuu 2019 ■

SELEKTA

Meiltä myös ammattipätevyys- ja korttikoulutukset!

RAKENNUSALA

LOGISTIikka

TEOLLISUUS

HAEMME TYÖNTEKIJÖITÄ!

WWW.SELEKTA.FI

-Helsinki -Vaasa -Lappeenranta
 -Seinäjoki -Turku -Rovaniemi
 -Kuopio -Jyväskylä -Oulu
 -Tampere

Soita: 020 33 4000

Uusia nimityksiä liitossa

Rakennusliiton hallitus on nimittänyt elokuussa pidetyssä kokouksessa Matti Korhosen Rakennusliiton neuvottelupäälliköksi ja Kari Lambergin talotiimin neuvottelupäälliköksi. Korhonen toimii tiiminvetäjänä maa- ja vesi-, asfaltti-, talotekniikka- ja tuoteteollisuuden tes-aloilla. Lamberg toimii tiiminvetäjänä rakennus-, maalaus-, lattianpäällystys- ja vedeneristysten tes-aloilla.

Kari Koivunurmesta sekä vedeneristysalan että maalausalan tes-toimitsija

Johanna Hellsten

Kari Koivunurmi on toiminut Rakennusliiton maalausalan työehtotoimitsijana jo vuoden 2019 alusta ja nyt elokuussa toimenkuvaan lisättiin myös vedeneristysala. Koivunurmi on työskennellyt liiton Uudenmaan toimistolla vuodesta 2007 lähtien.

– Olen tehnyt maalaustöitä 1980-luvun alusta ja 2000-luvun alkupuolella minusta tuli maalarimestari. Työskentelin Maalaamo Tom Warelius Oy:ssä luottamusmiehenä ennen siirtymistäni Rakennusliiton palvelukseen, Koivunurmi kertoo.

Koivunurmella on pitkä kokemus luottamushenkilötoiminnasta sekä liittovaikuttamisesta. Hän on toiminut Uudenmaan osasto 2:n puheenjohtajana, Uudenmaan aluejärjestön hallituksessa, tutkintotoimikunnassa sekä ammattikoulujen neuvottelukunnassa. Hän on myös ollut jo kauan mukana liiton tes-neuvotteluissa.

– Uudessa tehtävässä on laajempi katsantokanta

kuin aluetoimitsijan työssä. Riita-asiatkin hoidetaan suoraan liittojen välillä. Haasteellinen uusi työ antaa uutta puhtia, Koivunurmi kommentoi.

Seuraavalla tes-kierroksella Koivunurmi haluaa parantaa erityisesti maalausalan palkkaryhmittelyä ja lisätä urakkatyön määrää.

– Kun ihminen päätyy esimerkiksi palkkaryhmään 3, on sieltä vaikea päästä ylöspäin muuten kuin vaihtamalla työpaikkaa. Tätä asiaa pitää miettiä uusiksi.

Maalausala on perinteisesti Rakennusliiton naisvaltaisina ala. Vaikuttaako tämä toimitsijan työhön?

– Se ei sinällään vaikuta, tasa-arvo on aina ollut sydäntäni lähellä. Tes on kyllä tasa-arvoinen, vaikka se ei aina toteudukaan. Erityisesti urakkatyön lisääminen lisääisi tasa-arvoakin. Jäsenillä olisi urakkaan haluja. Nyt sitä pitäisi edistää tessillä, Koivunurmi kommentoi.

Koivunurmen perheeseen kuuluvat vaimo ja aikuiset lapset. Vapaa-aika kuluu mökkeillessä ja kalastellessa. ■

Niko Räsäsestä talotekniikka-alan tes-toimitsija

Johanna Hellsten

Uudenmaan aluetoimitsija **Niko Räsänen** nimettiin kesällä liiton uudeksi talotekniikka-alan työehtotoimitsijaksi Rakennusliiton keskustoimistoon. Räsänen on työskennellyt Rakennusliitossa vuodesta 2014 lähtien.

– Sitä ennen toimin 8 vuotta putkiasentajana Are Oy:ssä. Hoidin luottamusmiehen tehtäviä 4 vuotta, Räsänen kertoo.

Räsäselle tes-pöydissä istuminen ei ole mikään uusi juttu.

– Pääsin saman tien taloon tullessani neuvottelupöytään nykyisen varapuheenjohtajan **Kimmo Palosen** kanssa. Se helpottaa tekemistä ja viime kerralla pystyin jo hoitamaan urakkaneuvottelut itsenäisesti, Räsänen kommentoi.

Räsänen haluaa työssään tukea talotekniikka-alan työntekijöiden ammattiyhdyttämistä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Hän toivoo naamansa tulevan nyt uuden pestin myötä tunnetuksi kaikille alalla työskenteleville ympäri Suomea.

– Haluan, että minuun on kevyt ottaa yhteyttä joka puolelta maata. Toivon, että kynnys minulle soittamiseen on yhtä matala kuin täällä etelässä, jossa minulle soitetaan kuin kaverille.

Ensi vuonna tulevasta tes-neuvotteluista Räsänen arvelee tulevan mielenkiintoiset.

– Isännän puolella eli LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry:ssä vaihtuu sekä toimitusjohtaja että toimialapäällikkö vuoden lopussa. Saa nähdä, onko uusilla työntekijöillä kova tahto ansaita kannuksensa. Toimitusjohtaja **Jari Syrjälän** kanssa on neuvoteltu vuosikausia ja hänellä on ollut kanttia sopia.

Räsäselle haetaan parhaillaan seuraajaa Uudenmaan toimistolle.

– Toivon seuraajaltani uusia ideoita ja tekemistä. Jos mietin itseäni, ei viime aikoina uusien ideoiden keksiminen enää tapahtunut yhtä helposti kuin uran alkuaikoina, Räsänen sanoo.

Vapaa-aikaansa tuore tes-toimitsija on käyttänyt muun muassa rakennuttamalla talon ja raatamalla sen työmaalla pari kesää. Perheeseen kuuluu vaimo ja 21- sekä 5-vuotiaat lapset. ■

Susanna Kauppilalla, Adalla, Teemu Siivikolla sekä kuopuksella vaihtuu rivitaloasunto omakotitaloksi syyskuun puolivälissä.

Perheen kuopus määrää rytmin

Uusi perheenjäsen innosti Susanna Kauppilan ja Teemu Siivikon muuttopuuhiin.

Jukka Nissinen

Rovaniemeläisen maalari **Susanna Kauppilan** työnantaja suhtautuu asiallisesti äitiyslomien pitämiseen.

– Yrityksessä on 3 naismaalaria ja me kaikki olemme nyt äitiyslomalla. Työnjohtaja onnitteli, kun kerroin raskaudesta.

Työnantaja maksaa osan äitiysrahasta, loput tulevat Kelan kautta. Äitiysrahaa haetaan Kelasta. Susanna Kauppilan neuvolasta sai hyvät neuvot byrokratian selättämiseen. Rakennusliittoon kannattaa ilmoittaa

äitiysloma-aika, jotta jäsenyys pysyy voimassa.

Jostain syystä **Adan** astman kohdalla sairaalan neuvonta ei toiminut yhtä hyvin. Esimerkiksi pienten lasten osalta osa korvauksista voi kuulua vammaistuen piiriin.

– Sain tietää tästä siskoni ansiosta, Susanna Kauppila kertoo.

Hakemuksien tekoon löytyi erikseen kysymällä virka-apua, mistä etenkin ensimmäisen hakemuksen kohdalla oli suuri apu.

– Hoitava lääkäri voisi laittaa hakemukset vireille diagnoosin jälkeen, Kauppila ehdottaa.

Näillä näkymin Susanna Kauppilal-

la ei ole varaa jatkaa äitiysvapaata kotihoidontuella.

– Se on niin mitätön korvaus. Rovaniemellä ei makseta sen päälle erillistä kuntalisää.

Kauppilalla on siitä hyvä tilanne, että työpaikka odottaa heti äitiysvapaan jälkeen.

– Adan jälkeen aloitin töissä 6 tunnin työpäivillä. Se oli pehmeämpi aloitus Adan päivähoidon suhteen.

Naistenklinikalla oli tilaa sopivasti

Susanna Kauppilan toinen raskaus sujui Ada-esikoisen odotusta helpommin.

– Olin tällä kertaa töissä kesäloman alkuun asti. Jatkoin siitä suoraan äitiyslomalle.

Perheen kuopus syntyi 9. elokuuta Lapin keskussairaalan naistenklinikalla. Synnytys oli nopea, se kesti vain 3 tuntia 45 minuuttia.

Myös isää, **Teemu Siivikkoa** toinen raskaus ei jännittänyt enää lainkaan.

– Lähinnä tuli odotettua syntymän jälkeistä normiarkea.

Molemmat kehuvat Rovaniemen naistenklinikkan hyvää palvelua.

– Minulle jäi tosi hyvä fiilis. Henkilökunta kuunteli meitä ja neuvoi ammattitaitoisesti, Kauppila sanoo.

Nyt odotellaan napakkaa röyhtäisyä.

Naistenklinikalla oli tänä kesänä ruuhkaa, mutta perheellä oli tuuria ajankohdan suhteen.

– Heinäkuussa synnytysosasto oli ollut aivan täynnä. Osasto tyhjentyi juuri silloin, kun menimme sinne, Kauppila kertoo.

– Meillä on ollut molemmilla kerroilla hyvä tuuri. Olemme saaneet olla yksin osaston huoneessa. On mukavampaa olla siellä omassa rauhassa. Kaikilla on oma rytminsä. Kun oman muksun saa rauhalliseksi, naapurilla ei välttämättä ole sama tilanne, Siivikko jatkaa.

Keskussairaalan palvelut ovat valittavasti tulleet muutenkin tutuksi Kauppilan perheelle, sillä Ada sairastui astmaan reilu vuosi sitten.

Muutto edessä

Teemu Siivikko on jäänyt jo isyyslomalle.

– Pidän nyt 3 viikkoa isyyslomaa. Myöhemmin syksyllä tulee muuten lomailtua. Minulla vajaat 20 pekkaspäivää pitämättä. Meidän firmas-

ta saa muutenkin hyvin vapaata tarpeen mukaan.

Perhelisäyksen seurauksena he ovat muuttamassa rivitalo-asunnosta omakotitaloon. Nykyisen asunnon pitäisi olla tyhjä syyskuun puoliväliin mennessä.

Muuttokuormassa kulkee myös harmaa norjanhervikoira. Pariskunnalla oli aikaisemmin yhteinen metsästysharrastus. Perheen suurennuttua Susanna Kauppila ja Teemu Siivikko käyvät omia aikojaan metsällä.

– Viime syksynä pääsimme muuttaman kerran yhdessä metsälle. Olen koitoisin Ivalosta ja aikaisemmin pyytänyt pelkästään lintuja, Siivikko kertoo.

Parisuhteen myötä Teemu Siivikko tutustui myös hirvenpyyntiin.

– Minä käyn vain hirvimetsällä. Mikään muu metsästys ei kiinnosta minua, Susanna Kauppila toteaa.

Viime syksynä pystykorva ei olisi halunnut millään jättää emäntäänsä metsästysreissulla yksikseen, sillä koira vaistosi sen, että perheellisäystä oli tulossa. ■

Äitiysvapaa

Rakennusalan työntekijälle, jonka työsuhde on kestänyt vähintään 6 kuukautta, on oikeus korvaukseen äitiysvapaalta. Työsuhteen 6 kuukauden vähimmäiskesto lasketaan työsuhteen alusta lapsen laskettuun syntymäaikaan.

Äitiysrahaa haetaan Kelalta. Tarkemmat ohjeet löytyvät Kelan nettisivuilta.

Isyysvapaa

Isyysvapaa on enintään 54 arkipäivää eli noin 9 viikkoa. Isä voi olla kotona yhtä aikaa äidin kanssa valintansa mukaan 1–18 arkipäivää sinä aikana, jolloin äiti saa äitiys- tai vanhempainrahaa. Loput isyysvapaapäivät isä voi pitää enintään 2 jaksossa sen jälkeen, kun vanhempainrahan saaminen on loppunut.

Kela maksaa isyysvapaan ajalta isyysrahaa. Tarkemmat tiedot löytyvät Kelan nettisivuilta.

Tärkeää: Maalausalalla voi joutua tekemisiin vaarallisten kemikaalien kanssa. Näistä säädetään muun muassa työsopimuslaissa, että mikäli työntekijän työtehtävät tai työolot vaarantavat hänen tai sikiön terveyden eikä työssä tai työoloissa olevaa vaaratekijää voida poistaa, työntekijä on pyrittävä raskauden ajaksi siirtämään muihin, hänen työkykynsä ja ammattitaitonsa huomioon ottaen sopiviin tehtäviin.

Behöver du rehabilitering?

INDIVIDUELL REHABILITERING ÄR EN UTMÄRKT MÖJLIGHET

Individuell rehabilitering bekostas av FPA och du kan ansöka året runt.

MULTIDISCIPLINÄR INDIVIDUELL REHABILITERING PÅ HÄRMÄ
Du kan ansöka till rehabilitering om din sjukdom nedsätter arbetsförmågan eller orsakar problem i arbetet och i vardagen. Vi fokuserar på sjukdom eller symptom som nedsätter arbets- och funktionsförmågan. Rehabilitering utförs under högst 16 dygn i 2 - 3 perioder. Programmet planeras så att det motsvarar just Ditt rehabiliteringsbehov.

LISÄTIETOJA: Simo Korkea-aho | tfn. 050 467 3404
simo.korkea-aho@harmankuntokeskus.fi

Rakennusliitto
BYGGNADSFÖRBUNDET

HÄRMÄ REHAB

Jorma Lintunen työskentelee ison jyrsimen perämiehenä.

Valtatien valtiaat ja yksi sikamainen juttu

Valtatie kolmonen Nurmijärven kohdalla sai kaunista uutta pintaa elokuun lopun illassa. Aamuun mennessä tällä osuudella on jo valmista.

Eeva Vänskä

Puikoissa on kahdeksan hengen työporukka, jonka lisäksi jyrsin-täyksikössä on kuusi henkeä. Päälle tulee vielä massa-autoilijat sekä kaksi törmäysvaunujen vetäjää.

Projektipäällikkö **Ville Himmi** (31v.) kertoo, että kaikkiaan tällä Nurmijärven osuudella tulee 12,5 valmista kaistakilometriä.

– Tämän kokoinen porukka on normaalin suuruinen moottoritietyömaalle, jossa käytössä on jyrsimiä. Työntekijät ovat todella kovan luokan

ammattilaisia, ja useimmat heistä hallitsevat suurimman osan eri työvaiheista.

YIT:n pääluottamusmies, asentaja **Kai Myllymäki** (61v.) tulee myös paikalle. Tällä kertaa kyseessä ei ole konevika: Myllymäki korjaa päätyökseen kalustoa Sammonmäellä Tuusulassa.

– Pistän kuntoon jyrsimiä, asfaltilevittimiä ja jyriä, kaikkea mikä liikkuu konevoimalla.

Digi vs. jakoavain

Myllymäki käy itse jossain tiekohteessa päivittäin, vaikka päätyö onkin verstaalla. Hänen työnsä on 43 vuo-

dessa muuttunut niin, että nykyään vika haetaan tietokoneavusteisesti.

– Tämä tuo myös ihan uusia ongelmia, joita ei ennen ollut. Mekaniikka on muuttunut ja hydraulikka lisääntynyt, mutta kädessä pysyy kuitenkin tiukasti kiintoavain ja jakoavain.

Että ihan vielä ei pelkillä startrek-osoittimilla saada kalustoa kuntoon.

– Kyllä tässä omassa työssä tarvitaan sinnikkyyttä vian paikantamisessa, ja tietysti kokemus auttaa.

Asfalttipuolella on YIT:llä noin 850 työntekijää, joista Myllymäki kertoo tuntevansa ehkä puolet.

– Jos jostain on työntekijöillä sa-

nottavaa, niin yleensä nurina koskee yötyötä ja sen raskautta, Myllymäki kertoo.

Työn alkamisen määrittää pitkälle tilaaja, mutta työvuoro pyritään kuitenkin aloittamaan niin aikaisin kuin se on mahdollista kohteen puitteissa. Yötyökohteella työt aloitetaan yleensä noin yhdeksän aikaan. Yötyö on keskeinen haaste tienteossa: valvominen rasittaa kroppaa ja sekoittaa uni-rytmiä.

Myllymäki esittää toiveen, että valtiovalta nostaisi tienpidon määrärahoja, jotta teiden kuntoa saataisiin parannettua. Himmi kommentoi, että

Harri Ahonen (etualalla) työskentelee yleensä levittimen kuljettajana, mutta jutuntekoiltaan hän oli perämiehen apuna. Tällä kertaa levittimen puikoissa oli Tomi Rankki.

Asfaltti jyrätään lopuksi täysin tasaiseksi matkustuselämykseksi. Jyrän puikoissa Sirpa Flyktman.

YIT:n pääluottamusmies ja asentaja Kai Myllymäki kertoo, että YIT:llä on tietoisää Uudenmaan alueella kymmenen isoä levitintä, kymmenen pientä levitintä sekä 50 jyrää.

YIT:n projektipäällikkö Ville Himmi kertoo, että VT3:lla on kesän aikana laitettu kuntoon kaikkiaan viisi eri tieosuutta. Nämä kaikki kuuluvat Uudenmaan ELY-keskuksen urakkaan.

tiestö on Suomen verisuonisto, siitä pitää huolehtia.

Farkkusortsit

Kun liikennejärjestelyt on kohteessa saatu tehtyä, jyräyksikkö lähtee liikenteeseen. Vanha tienpinta poistetaan alta, jonka jälkeen riittävän välimatkan verran takaa lähtee matkaan päällystysporukka.

Ison jyräsimen vanavedestä löytyy **Jorma Lintunen**, jolla on 18 vuoden kokemus työstään. Hän muistaa vielä hyvin ne lenkkarit ja farkkusortsit, jotka hänellä oli yllänsä vuonna 1989 mas-saryhmässä, jossa hän aloitti alan työt.

– Ei turvaliiveistä puhuttakaan silloin. Vähitellen vuosien kuluessa ovat

varusteet parantuneet ja turvallisuus noussut tärkeäksi. Parasta tässä hommassa on pitkät talvilomat (naurua). Ai itse työssä: jaa, saa olla ulkotöissä, se on mukavaa. Keväällä aina aloitellaan huhtikuun korvalla.

Lintusen mielestä ikävintä tien tekemisessä on kaupunkiympäristö, jossa pitää varoa milloin mitään: kiviä, ihmisiä, kaivoja.

– Välillä ihmiset ovat ajattelematomia. Kävelevät ihan työkonen vierestä, ovat välinpitämättömiä. Siihen saisi tulla asennemuutos.

Parasta on "kaikki"

Jyräsimen jälkeen alusta liimataan, eli pintaa ruiskutetaan bitumiemulsio

liimamopolla. Kun liima on murtunut, tien pinta on päällystettävässä kunnossa.

– Murtumisella tarkoitetaan liiman kuivumista tienpintaan kiinni. Tällä varmistetaan paras mahdollinen kiinnittyminen uuden ja vanhan kerroksen välille. Käytännössä liima on siis bitumia ja vettä, Himmi kertoo.

Murtumisaika riippuu säästä, mutta oikean päällystyshetken näkee kuulemma silmällä. Kun tietää mitä tekee. Lopuksi uusi tie vielä jyrätään ja varmistetaan pinnan tasaisuus ja tiiviyys. Pinnasta tulee samalla kestävä.

Käytössä on SMA-massaa, jota käytetään usein kestävytensä vuoksi vilkkaasti liikennöidyillä tieosuuksilla.

Sirpa Flyktman ehtii vaihtaa jonkun sanan lapion varresta.

– Olen täällä jyrähenkilönä ja perämiehenä. Teemme tasaista ja tiivistä loppujälkeä.

Flyktman on tullut Nurmijärvelle töihin noin kuukauden päivityksi.

– Asun Keuruulla, ja olen Laukaasta kotoisin.

Mikä näissä hommissa on sitten parasta?

– Kaikki! Tarkoitatko noita työkalureiteita tuossa vieressä, vink vink.

– Juu, tietysti juuri niitä, ja naurua päälle.

Harri Ahonen taas esittelee itsensä tämän illan joo joo -mieheksi.

– Käytän zoomia, eli säädän asfaltin levittimen perän leveyttä jyräsimen

”Bitumi painuu jyräsimen pintaan siten, että uusi päällyste tarttuu hyvin kiinni.”

laatikon mukaan. Pääasiassa ja yleensä työskentelyn levittäjäkuljettajana, kaikenlaista on tullut opittua.

Parhaat ratkaisut

Yksi haaste tien tekemisessä liittyy moottoritieympäristöön. Työntekijät kulkevat jalkaisin työkohteessa, ja koko ajan pitää keskittyä moneen asiaan.

– Ihan kaikki eivät noudata nopeusrajoituksia. Kaikki asiat, jotka voidaan tehdä turvallisemmin, tulisi tehdä niin. Aina voi löytää parempia ratkaisuja, Ville Himmi miettii.

Yksi turvallisuuteen liittyvä asia on yhteistyö poliisin kanssa.

– Meillä on ollut aina välillä yksikkö paikalla tutkaamassa nopeuksia. Tällaista yhteistyötä voi vielä lisätäkin.

Koko VT3:n urakka alkoi juhannuksen jälkeen ja saadaan loppuun syyskuun kuluessa.

Miten se sika sitten liittyy tähän juttuun? Liimamopon toinen rakas nimitys on tietysti sika. Näihin kuviin ja tunnelmiin. ■

Dieselpakokaasut altistavat työntekijöitä ahtaissa ulkotiloissa syöpävaarallisille päästöille sen lisäksi, että ne ovat ongelma ilmastolle.

Päästötön työmaa parantaa myös työmaan ilmaa

Samalla, kun kehitetään ilmastoystävällisiä koneita ja laitteita rakentamiseen, tulee kiinnittää huomiota myös niiden tärinän vähentämiseen.

Riitta Malve

Mitä enemmän fossiilista polttoainetta, dieseliä kuluu työmaalla ja sen kuljetuksissa, sitä suurempi hiilidioksidipilvi leijuu työmaan yllä. Laskelmien mukaan rakentamisen päästöt lisäävät ilmastomuutosta merkittävästi.

Helsingin kaupunki on päättänyt strategiassaan vähentää 80 prosenttia hiilidioksidipäästöistään. Päästöttömät työmaat, joihin myös rakennustyömaat kuuluvat, on yksi Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteista.

– Päästöttömissä työmaissa keski-

tytään ensimmäisessä vaiheessa koneisiin, laitteisiin ja kuljetuksiin. Ratkaisuja ovat biodieselin käyttö, sähkömoottorit sekä akkukäyttöiset koneet ja laitteet. Lisäksi suunnittelemalla kuljetusmatkat mahdollisimman lyhyiksi pystytään vaikuttamaan päästöihin merkittävästi, kertoo kaupungin ympäristötarkastaja **Jari Viinainen**, joka osallistuu toimenpideohjelman ohjausryhmään.

Hankkeessa tutustutaan tarjolla olevaan kalustoon ja etsitään pilottityömaa todennäköisesti maanrakennuksesta.

Tarkoituksena on luoda hankintakriteerit työmaille, joilla kaupunki toimii tilaajana. Ohjausta päästö-

jen vähentämiseen pystytään toteuttamaan kaupungin omilla työmaille, mutta myös kaavoituksella ja tontinluovutuksella.

Myöhemmin toimenpideohjelmassa tarkastellaan myös muita päästölähteitä, joiden valmistuksesta tai polttamisesta syntyy hiilidioksidia. Sementti, teräs ja muovi ovat niistä tärkeimpiä. Päästöttömin materiaalivaihtoehto on puu, jonka käyttöä kaupunki on lisäämässä.

Päästötön työmaa -hankkeen yhteistyökumppaneita ovat muun muassa kaupungin oma asuntotuotantotoimisto Att, VTT, Motiva ja naapurikaupungit.

Helsingin päästötön työmaa-toi-

menpideohjelma liittyy EU-hankkeeseen, jossa ovat mukana muun muassa Oslo ja Kööpenhamina. Oslossa on käynnistynyt kuusi hiilineutraalia työmaata, joista Helsinki käy ottamassa oppia. Oslon arvion mukaan kaupungin hiilidioksidipäästöistä 30 prosenttia syntyy rakentamisessa.

Dieselpakokaasujen tupruttelu loppui sisällä

Skanskan työsuojeluvaltuutettu **Janne Yrjösellä** on kokemusta päästöjen vähentämisestä työmaalla niin ilmastoon kuin työturvallisuuden ja työntekijöiden terveyden takia.

– Pyrin hankkimaan työmaalle aina led-valaistuksen, koska sen päästöt

Rakennusmiehenä Skanskan kerrostalotyömaalla työskentelevä Valtteri on tyytyväinen akkukäyttöisiin moottorisahoihin muuttien teossa. Erityistä kiitosta hän antaa pakokaasujen puuttumisella ja akkujen pitkälle kestolla.

ovat pienemmät. Ne myös valaisevat ja kestävät paremmin kuin vanhat lamput, Yrjönen kertoo.

Vielä muutama vuosi sitten joissakin korkeissa tiloissa saatettiin työskennellä dieselnostureilla vielä siinä vaiheessa, kun katto oli paikoillaan. Työsuojeluvaltuutettua ilahduttaa, että siinä on menty eteenpäin ja sisätiloissa käytetyt koneet toimivat pääsääntöisesti akuilla tai pakokaasut poistetaan.

– Työntekijät kuitenkin altistuvat lähipäästöille umpinaisilla sisäpihoilla, joilla työskentelee yhtä aikaa useita dieselnostimia ja kuljetusautoja.

Työsuojeluvaltuutettu toivoo, että käsityökalujen akkuja ja työturvallisuutta kehitettäisiin samaan aikaan.

– Porien akkujen lataus kestää nykyään koko työpäivän. Niiden tärinäarvo ei kuitenkaan mahdollista niin pitkää työskentelyä liiallisen tärinäaltistuksen takia.

Sen sijaan rakentajat ovat tyytyväisiä, että pakokaasukatkut eivät enää kiusaa, kun työskennellään akkukäyttöisillä moottorisahoilla.

Dieselpakokaasujen hengittäminen lisää riskiä sairastua syöpään. Siksi diesel on otettu mukaan EU:n syöpädirektiiviin.

Valomasto toimii aurinkoenergialla

Kalustoa vuokraajissa yrityksissä ollaan selvillä päästöttömien koneiden tarjonnasta ja kysynnästä.

– Ramirentin nostimista yli 80 prosenttia toimii sähköllä tai akulla. 20 metrisiä puominostimia ja isoja saksinostimia on jo hankittu hybrideinä. Raskaimmassa kalustossa kuten maanrakennuskoneissa määrä on vielä pieni vähäisen tarjonnan takia, kalustopäällikkö Ulla Partanen Ramiret Finlad Oy:stä kertoo.

Päästöttömille koneille on Partasen

Skanskan työsuojeluvaltuutettu Jari Yrjönen suosii led-lamppuja työmaiden valaistuksessa.

mukaan jonkin verran kysyntää, mutta loppujen lopuksi kustannukset ratkaisevat. Ja jos urakoitsija vuokraa hybridiä, jää koneen käyttäjän päätettäväksi, toimiiko kone akuilla vai dieselillä.

– Usein työskennellään ensi akulla ja jos lataus loppuu työpäivän aikana, siirrytään dieselin varaan. Onko tankissa tavallista dieseliä tai biodieseliä, on vuokraajan valinta.

Myös biodieselin päästöissä on eroja niin hiilidioksidin kuin syöpävaarallisten aineiden kohdalla.

– Kiinnostus lisääntyy koko ajan, mutta vaatii uskallusta asiakkaalta. Ensitestin jälkeen sähkökone on kuitenkin todettu toimivaksi. Koneiden voima, hiljaisuus päästöttömyys ja etenkin lähipäästöjen puuttuminen koneen läheisyydessä ovat tuoneet hyvää palautetta.

Vuokrausyrityksessä on huomattu, että uusissa koneissa dieselmoottorien teknologia on kehittynyt paljon viime vuosina.

– Sähkömoottorikoneet toimivat osittain jopa paremmin, sähkömoottorin mahtava vääntö tuo välittömän tehon työliikkeelle. Niiden huolto on monesti helpompaa ja yksinkertaisempaa. Toiset koneet keräävät talteen energiaa jarrutuksissa. Ongelmia tuovat työskentelyaika, akkujen kesto kylmällä ja latauspaikat. Normaalisti akut kuitenkin kestävät koko työpäivän.

Myös ensimmäiset aurinkopaneelit ovat tulleet työmaille. Ramirentin valomasto saa osan energiastaan aurinkon valosta. ■

Kaipaatko kuntoutusta?

MONIAMMATILLINEN YKSILÖKUNTOUTUS ON LOISTAVA MAHDOLLISUUS

Moniammatillinen yksilökuntoutus on Kelan kustantamaa ja voit hakea siihen ympäri vuoden.

MONIAMMATILLINEN YKSILÖKUNTOUTUS HÄRMÄSSÄ
 Voit hakea kuntoutukseen jos sairaus alentaa sinun työ- ja toimintakykyäsi työssä ja vapaa-aikana. Keskitymme sairauksien vuoksi alentuneen työ- ja toimintakyvyn edistämiseen. Kuntoutus toteutetaan max 16 vrk, 2-3 jaksossa. Ohjelma suunnitellaan asiantuntijoiden kanssa vastaamaan juuri Sinun kuntoutustarpeitasi.

LISÄTIETOJA: Riitta Puumala | puh. 050 371 4712
 riitta.puumala@harmankuntokeskus.fi

Rakennusliitto BYGGNADSFÖRBUNDET **HÄRMÄN KUNTOKESKUS**

Vaihto Komatsusta Volvoon heikensi Mika Vilmin kisasuoritusta.

Korttipakkoja jakamalla konetyö tutuksi

Kaivurilla leikkiminen vei Mika Vilmin kuljettajakisoihin.

Jukka Nissinen

Maxpo-messut täyttivät Hyvinkään lentokenttäalueen järeillä maansiirtokoneilla syyskuun alussa. Komatsun maahan tuojan Suomen Rakennuskone Oy:n näyttelyosastolla **Mika Vilmi** jakaa korttipakkoja pienten lasten ja vanhempienkin messuvieraiden iloksi.

Vilmi noukkii Komatsu HB 215 LC Hybrid -kaivinkoneen kauhalla pakan kerrallaan maasta ja ojentaa sen pikku messuvieraan käteen. Vilmi tunnistaa lapsissa saman uteliaisuuden mikä hänellä oli lapsena kaikkia maata möyri-

viä värkkejä kohtaan.

– Haluan herättää kiinnostuksen tätä alaa kohtaan. 20 vuoden päästä joku lapsista voi olla näissä puikoissa saatuaan täältä kipinän siihen, Vilmi toteaa.

– Ihmiset eivät välttämättä tajua, kuinka tarkka kaivinkone voi olla.

Yleisö ei häiritse Vilmin messu-esiintymistä, sillä ihmisten huomioon ottaminen kuuluu kaivinkonekuljettajan normaaliin työhön.

Vilmille messureissu on samalla tutustumista työkoneneutuuksiin. Hybridi-Komatsu on kiinnostava laite, sillä kondensaattoritekniikalla toteutettu sähkön varastointi akkujen sijaan sopii hyvin järeän työkoneneen kääntöpöydälle. Samalla polttoaineen kuluus vähenee huomattavasti.

– Moottori käy melkein tyhjäkäynnillä. Maanrakennustöissä, lajittelus-

sa ja purkuhommissa on paljon kääntöilyä. Kone pelasi melkein koko työpäivän sähköllä, Vilmi kehuu.

Kisoista tuli kokemusta

Vilmi osallistui keväällä Oulun oikiat konepäivät -tapahtumassa Volvon Suomen kuljettajaosakilpailuun ja voitti sen. Maxpo-messuilla oli finaali, josta 2 parasta lähti kansainvälisiin kisoihin Ruotsiin. Volvon Suomen kuljettajakilpailun finaaliassa kamppaili 10 konemiestä.

Maxpo-messujen finaali meni Vilmin osalta penkin alle. Osaltaan siihen vaikutti se, että 3 päivän työnäytökset Komatsun messuosastolla olivat vääränlaista harjoittelua. Kisat ajettiin Volvon työkonella.

– Komatsusta Volvoon siirtyminen oli hankalaa, sillä Volvo on pienempi ja hydraulikaltaan aivan erilainen.

Suorituspaineeet kävivät liian koviksi, kun kello kävi koko ajan. Ensi vuonna täytyy yrittää uudelleen.

Vilmille kisaaminen oli sen verran uutta, että kisakokemuksen puute oli myös merkittävä tekijä. Kipinä kilpailemiseen on kuitenkin syttynyt ja ensi vuonna Vilmi lähtee osakilpailuihin uudestaan.

Vilmin innostus kisaamiseen lähtee työkonella leikkimisestä.

– Keväällä pystyimme urheiluseuran pesäpalloverkon pystyypalut. Sitteen tuli mieleen, että millä helkkarilla me maalaamme ne tolpat, kun ei ollut telineitä. Otin kaivinkoneella pensselin ja maalasin sen.

Pelleilytempauksia tehdään myös töissä silloin, kun työmaalla on laatu-aikaa. Vilmillä on jalkapallo auton takakontissa ja sitä syötellään joutoaikoina.

– Toivottavasti joku innostuu maanrakennuksesta ammattina, kun näkee minun leikkivän isolla koneella, Mika Vilmi sanoo.

– Keiloja ja legopalikoita löytyy myös takakontista. Se on yhtiönkin kannalta mukavaa silmänruokaa ohikulkijoille. He jäävät katsomaan esitystä.

Lomautuksia ei tunneta

Vilmi on ollut koko 20-vuotisen työuransa töissä simolaisessa HV-Maarakennus Oy:ssä. Ammattikoulun talonrakennuslinjan jälkeen Vilmi suoritti maanrakennusalan ammattipätevyystutkimuksen, joka nosti palkkaluokkaa tessin mukaisesti. Tessistä uupuu vielä korttipakkojen jakamisesta saatava tarkkuuslisä.

Kaivinkoneella työskentely on hyvin usein lähempänä silittelyä kuin montun rouhimista.

– Kaapelityömaalla ei ronkita, vaan silittellään. Urakkaa varten otetaan monen miljoonan euron vakuutukset, Vilmi kuvaa tarkkuusvaatimuksia.

Yrityksen kotiseudulla riittää kaapeleita väisteltäviksi, sillä suuryritysten, kuten Stora Enson, Metsä Botnian ja Outokummun tehdasyksiköiden oma viestintä kulkee kaapeleissa niin sisäisesti kuin ulkomaailmaankin.

Vilmi on tyytyväinen HV-Maarakennuksen monipuolisiin työtehtäviin.

– Maanrakennus on muutakin kuin kaivamista. Teemme maanrakennustöitä, purkutöitä ja teräsponttitöitä.

Yrityksen monipuoliset työkooneet ovat osaltaan auttaneet siinä, että Vilmin työuran aikana lomautuslaput ovat olleet tuntematon käsite koko työporukalle. Työsuhteet ovat pitkiä, ulko-ovi ei käy koko ajan.

Vilmi on ollut työsuojeluvaltuutettuna 2 vuotta.

– Pölyongelmia on ollut jonkin verran. Olemme hankkineet paineistettuja ohjaamoja muutamaa työkoneeseen.

Suojaimet ovat firmassa käytössä tarpeen mukaan. Uusissa työkoneissa ergonomia on erinomaisella tasolla.

– Olemme voineet hankkia aina tarpeelliset suojavälineet.

Töissä ollaan kuin avioliitossa

Vilmi on huolissaan alan ukkoutumisesta. Vaikka konemiehen työ on monella tapaa helpottunut uuden tekniikan myötä, työ on aloitettava kirjaimellisesti montun pohjalta.

– Kuvien lukutaito ja muut vastaavat taidot tulevat tekijälle matkan varrella. Jalkamiehen hommista on kuitenkin lähdeittävä liikkeelle. Moni haluaa suoraan koneen hyttiin, mutta se ei ole oikea toimintatapa.

HV-Maarakennuksen työmailla on käynyt harjoittelijoita kokeilemassa maarakentamista, mutta monelle monttumiehen hommat eivät ole luonnistuneet ja kiinnostus maarakentamiseen loppahtanut.

– Koneenkuljettaja ei voi neuvoa jalkamiestä, jos ei itse tunne sitä työtä. Pohjalta on lähdeittävä, niin minäkin tein.

Vilmi on kouluttanut useamman kuskien työkavereikseen. Hän vertaa pitkää työsuhdetta avioliittoon.

– Vaimonkin kanssa riidellään joskus. Niin on myös työmaalla.

Erimielisyydet selviävät puhumalla ja joskus on hyvä ottaa omaa aikaa.

– Ei sitä itsekkään ole aina hyvällä päällä. Siihen on auttanut se, että menee jonnekin takametsään kaivamaan itseksensä. Parin viikon päästä sitä alkaa jo kysellä, missä ne työtoverit ovat?

Pienille messuvieraille ojennettiin korttipakkoja isolla kouralla.

Liiton lomaedut kovassa käytössä

Vilmi arvostaa Rakennusliiton lomaetuja, joiden ansiosta lapsiperhe pääsee matkailemaan edullisemmin.

– Kävimme juuri Powerparkis-

sa Kauhavalla. Se oli ikimuistoinen reissu. Olimme siellä tuttavaperheen kanssa ja seuraavaksi lähdemme Bulgariaan. Tuttavuutemme syntyi Rakennusliiton risteilyreissun kautta. ■

**Up Partnersin
Taitava työnhakija -verkkokurssi
Rakennusliiton jäsenille**

- Kurssin voi suorittaa ajasta ja paikasta riippumatta netin kautta.
- Verkkokurssille pääsee kirjautumaan Rakennusliiton nettisivujen kautta tai www.urapalvelut.fi/rakennusliitto/
- Kurssin suorittaminen takaa aktiivisuusehdon täyttymisen 65 päivän seurantajakson ajalta.
- Verkkokurssi on koko ajan jäsenten käytössä, koska aktiivisuuden tarkastelujaksot alkavat eri aikoina.

Syksyllä 2019 on tarjolla uusia kurssikokonaisuuksia. Kurseista saa osallistumistodistuksen, joka toimitetaan Rakennuskassaan.

Tampereen Vuoreksen uudelle alueelle ovat jo valmistuneet ensimmäiset puukerrostalot. Lähivuosina alueelle on luvassa kokonaisia puukerrostalokortteleita.

Suomessa on paljon puuta, mutta vähän suuria puurakennuksia

Tutkija suosittelee suurten puurakenteiden käyttöä halleissa ja kokoontumistiloissa.

Esa Tuominen

Suomi elää metsistä, kuuluu iki-vanha sanonta.

Mutta niin metsäinen kuin maamme onkin, vain harvat suuret rakennukset ovat puisia. Siis sellaiset kuin kerrostalot, teollisuushallit, kokoontumistilat tai urheilupyhätöt.

Esimerkiksi puisten kerrostalojen osuus Suomessa on vain viitisen prosenttia kaikista kerrostaloista, kun naapurissamme Ruotsissa se on 20 prosenttia. Keski-Euroopassa ja Poh-

jois-Amerikassa monia suuria rakennuksia tehdään nykyään kokonaan puusta.

– Onhan meilläkin niitä muutama. Esimerkiksi Lahden Sibeliustalo ja tuoreimpana Kuokkalan kirkko Jyväskylässä. Mutta harvassa ovat suuret puurakennukset, tietää arkkitehti **Juha Eskolin**, joka toimii Rauman kaupungin kaavoitusjohtajana.

Eskolin on alan asiantuntija. Hiljattain Tampereen yliopistossa tarkastettiin hänen väitöskirjansa suurten puurakenteiden käyttämisestä rakentamisessa. Eskolinin mielestä Suomi

on jäänyt suuressa puurakentamisessa pahasti jälkijunaan – niin metsistä kuin meidän sanotaan elävämmeikin.

Yhdeksän suurta puurakennetta

Arkkitehti Eskolin erottelee yhdeksän erilaista suurta puurakennetta. Niitä ovat palkit, yhdistetyt palkit, sauvarakenteet, ristikot, kehä- ja kaariristikot, avaruusristikot, kupolit, kuorirakenteet sekä riippu- ja ketjurakenteet. Näillä saavutetaan parhaimmillaan 40 + 100 metrin jännevälejä.

– Olen käynyt Keski-Euroopan maissa tutustumassa suuriin puura-

kennuksiin ja tiedän, että niitä on paljon myös USA:ssa ja Kanadassa ja jopa Japanissa. Suomessa ne eivät ole yleistyneet, mikä johtunee tilaajan asenteesta. Puuta meillä on, tekijöitä on, suunnittelijoita on, mutta tilaajat valitsevat yleensä varman päälle eli betonin ja/tai teräksen.

Silloin kun suuria puurakenteita käytetään, nousee Eskolinin mukaan avainasemaan eri osapuolten yhteistyö. Arkkitehdin, suunnittelijan, valmistajan, työmaajohdon ja työntekijöiden on oltava tiiviisti yhteistyössä keskenään.

Perti Tamminen ja Eveliina Oinas lobbaavat Pirkanmaan päättäjiä puurakentamisen eduista.

Tampereen keskustassa on entinen sosiaalitalo muutettu asuinkäyttöön ja samalla sitä on korotettu puisella lisäkerroksella. Vaikka puukerrostaloja rakennetaan Pirkanmaalla vielä vähän, tehdään lisäkerrokset yleensä puusta.

- Tämä on ongelma Suomessa. Keski-Euroopassa saumaton yhteistyö on opittu, mutta Suomessa se ei vielä ole kunnossa.

Eskolinin mukaan suurten puurakenteiden käytön yleistymistä on hidastanut se, että työ vaatii - saumattoman yhteistyön lisäksi - erityisosaamista. Esimerkiksi osien kiinnittäminen toisiinsa, kokoonpanon järjestys ja väliaikaiset tuennat eivät välttämättä onnistu ilman koulutusta.

- Mutta ei se mitään tähtitiedettä ole. Kyllä ne taidot ovat opittavissa.

Suomessa kyllä valmistetaan suuria puurakenteita, joten siihen niiden käyttäminen ei kaadu. Esimerkiksi CLT:tä eli ristiinliimattua rakennuspuuta ja LVL:ää eli viilupuuta sisältäviä suuria puurakenteita valmistetaan useammallakin paikkakunnalla. Samoin jo 1960- ja 70-luvulla yleistynyt perinteistä liimapuuta.

- Tosin nämä tuotteet menevät pääosin ulkomaille, koska Suomessa ei tehdä puusta suuria halleja.

Eskolinin mielestä puu olisi nos-

tettava suurten rakennusten yhdeksi vaihtoehdoksi, kun toteutusratkaisu ja mietitään.

- Se on ekologinen vaihtoehto, joskin metsänhakuuta sekin tietysti vaatii. Puurakentamisessa hiili sitoutuu - varsinkin massiivipuurakentamisissa - sadaksi tai useammaksi vuodeksi talon rakenteisiin, jolloin rakennukset toimivat pitkään hiilivarastoina. Tämän jälkeen puu voidaan vielä kierrättää. Puu on lisäksi osa suomalaisuutta ja paikallisia arvoja ja se tuottaa näyttävää arkkitehtuuria.

- Miinuspuolena voidaan pitää sitä, että suuret puurakenteet kysyvät enemmän osaamista eikä se olekaan mikään helppo vaihtoehto perinteiselle betonirakentamiselle, Eskolin myöntää.

Pirkanmaa edistää puurakentamista

Jos Suomen puukerrostalorakentaminen on vaatimatonta kokonaisuudessaan, ollaan Pirkanmaalla vielä aivan alkutekijöissään. Vain pari prosenttia uusista kerrostaloista tehdään puusta. Tähän tilanteeseen halutaan saada muutos Suomen metsäkeskuksen ja Tampereen yliopiston yhteistyöhankkeella.

- Haluamme päästä vuoteen 2025 mennessä siihen, että joka kymmenes Pirkanmaalla valmistuva kerrostalo on rakennettu puusta. Emme ponnistele tämän päämäärän puolesta yksin vaan valtiovalta haluaa niin ikään suosia puurakentamista. Olen lukenut tarkkaan Rinteen hallituksen ohjelman ja siellä puurakentamisen edistäminen mainitaan useammassakin kohdassa, Puukerrostalorakentaminen kasvuun Pirkanmaalla -hankkeen projektipäällikkö Eveliina Oinas sanoo.

Valtiovalta haluaa edistää puurakentamista muun muassa lailla, jolla

rakennushankkeille ja -materiaaleille määrätään laskemaan hiilijalanjälki. Tällöin rakennuslupaa harkittaessa otettaisiin huomioon se, kuinka iso hiilijalanjälki on luvassa.

- Tällöin puu on vahvoilla, koska puu sitoo hiiltä, Oinas sanoo luottavaisesti.

Omakotitalot Suomessa tehtiin ennen puusta. Nykyäänkin omakotitaloista yli 80 prosenttia on puisia. Puukerrostalot ovat kuitenkin yleistyneet Suomessa hitaasti.

- Suomi on hyvin kerrostalovaltainen maa. Kerrostalojen osuus asuinrakennuksista on Suomessa toiseksi suurin Euroopassa, Oinas tietää.

Pirkanmaalla ja Tampereella yrittään saada Oinaksen vetämällä hankkeella nyt aikaan muutos. Esimerkiksi uudelle Vuoreksen alueelle on tulossa kokonaisia puutalokortteleita. Niiden yhteinen asuinpinta-ala on peräti 60 000 neliömetriä.

- Olemme yhteydessä rakennuttajiin, rakennusliikkeisiin ja kuntapäät-

täjiin. Kerromme heille puurakentamisen eduista ja pyrimme saamaan heidät vakuuttuneiksi siitä, että puu kannattaa pitää vaihtoehtona rakennusmateriaalia valittaessa, sanoo Pirkanmaan hankkeen projektiasiantuntija Perti Tamminen.

Tamminen on vakuuttunut siitä, että puuta Suomessa riittää niin biotehdashankkeisiin kuin rakentamiseenkin. Sen sijaan puurakentamisen vaatimasta osaamisesta voi tulla ongelma.

- Olemme käyneet Tredussa tutustumassa rakentajien koulutukseen. Siellä ei ole tällä hetkellä tarjolla puuelementtirakentamisen koulutusta. Ehkä sellaista järjestetään pian, koska tarvetta tällaiselle koulutukselle on.

- Nyt koulutus on jäänyt valitettavasti yritysten harteille. Jotkut yrittäjät ovat ryhtyneet kouluttamaan omin päin työntekijöitään puuelementtien ja -moduulien asentamiseen, Tamminen kertoo. ■

“Puuelementeistä rakentaminen on nopeampaa ja turvallisempaa”

KIRVESMIES Jukka Viljamaa, Rakennusliiton suurimman ammattiosaston eli ”kympin” puheenjohtaja, on matkoillaan Amerikassa nähnyt runsaasti jyrkeviä puurakennuksia.

- Minulla on sukulaisia Amerikassa ja siellä on tullut aika paljon pyörityä.

- Ehkä vaikuttavin näkemäni puurakennus oli valtavan kokoinen, kokonaan pyöröhirrestä rakennettu hotelli San Fransiscossa. Olen matkoillani nähnyt myös isoja, kokonaan puusta rakennettuja halleja. Kantavat rakenteet on tehty suoraan raamisahalla sahatuista tukeista. Aika mielenkiintoista arkkitehtuuria ja hienosti toteutettuja.

Miksi Suomessa ei suuria rakennuksia tehdä juurikaan puusta?

- Meillä on niin totuttu betonirakentamiseen. Ja ehkä suurten puurakennusten vaatimaa ammattitaitoaakaan ei aina ole, Viljamaa arvelee.

Puuelementeistä tai -moduleista rakentaminen nopeuttaa Viljamaan arvion mukaan työtä kohteessa.

- Kun hallin katto tehdään valmiista puuelementeistä, jää monta telinettä väliin, joten työ on turvallisempaa.

Viljamaa on itse ollut tekemässä Tampereen Tesoman palloiluhallia sekä jäähallia. Molempien katto tehtiin puuelementeistä.

Kirvesmies Jukka Viljamaa, osasto kympin puheenjohtaja, on Amerikan matkoillaan nähnyt valtavan kokoisia puusta tehtyjä rakennuksia.

- Tällainen työ vaatii erikoistyökaluja, kuten isoja runkonaulaimia.

Välipohjien puurakenteiden paloeristäminen glyproc-levyillä sen sijaan arveluttaa Viljamaata.

- Jos levyssä on paksumpaa 15 millimetriä, neliometri levyä painaa 13 kiloa. Kun levy voi olla kolmenkin neliometrin suuruinen, on sillä painoa jo 40 kiloa. Sellaisen nosteleminen on ergonomisesti ongelmallista.

Kirvesmiehenä Viljamaa pitää puurakentamista yleisesti ottaen mielenkiintoisempana kuin perinteistä betonielemeentikohteiden rakentamista.

- Ehkä se Suomessa hiljalleen yleistyy, saa nähdä. ■

RAKENNUSLIITON TYÖNVÄLITYS

YHDISTÄMME.

Rakennusliiton työnvälitys on uusi jäsenetusi. Olemme rakentaneet helppokäyttöisen digitaalisen alustan, jolla työnhakijat ja työpaikat kohtaavat.

Työpaikkaa järjestelmästä voivat hakea liiton jäsenet ja työpaikkailmoituksia jättää alan yritykset. Välitämme työpaikkoja, koulutussopimus- ja oppisopimuspaikkoja.

Järjestelmässä voit tehdä itsellesi työnhakuprofiilin ja hakea avoimia työpaikkoja. Voit lisäksi tehdä paikkavahdin, joka ilmoittaa sinulle sopivista avoimista työpaikoista.

Käyttö tapahtuu tietokoneelta e-Asiainnin kautta, ja älypuhelimella helposti mobiilijäsenkortin kautta. Palvelu on käyttäjilleen maksuton.

urapalvelut.rakennusliitto.fi

Lisätietoja: asiakaspalvelu ja tuki
ma-pe klo 9–15
p. 020 690 231
tuki@rakennusliitto.fi

Rakennusliitto
BYGGNADSFÖRBUNDET

PALVELUN KÄYTTÖ JA ALOITUS

1. Kirjaudu palveluun Rakennusliiton eAsioinnin kautta tai suoraan mobiilijäsenkortistasi.
2. Työnvälitykseen siirtyminen tapahtuu eAsioinnin keskimmäisestä valikosta – Työnvälitys.
3. Tee työnhakuprofiili.

PROFIILIN LUONTI

1. Profiilin luonnin ensimmäinen vaihe on profiilitietojen syöttäminen. Syötä ensimmäisellä välilehdellä omat perustietosi ja valitse vapaavalintainen profiilikuva.
2. Valitse itseäsi kuvaavat ammattinimikkeet sekä voimassa olevat pätevyydet ja kortit.
3. Määritä oma kielitaitosi.
4. Syötä profiiliin oma työkokemuksesi, koulutushistoria ja muut kokemus kuten esimerkiksi vapaaehtois- ja harrastotoiminta.
5. "Muut" -välilehdellä voit kertoa käytettävänäsi olevasta autosta tai työkaluista ja listata valitsemiasi suosittelijoita.
6. Viimeisellä välilehdellä näet lähettämäsi työhakemukset sekä saapuneet yhteydenottopyynnöt, jotka voit halutessasi hyväksyä tai hylätä.

ASETUKSET-VALIKKO

1. Valikosta voit valita myös profiilia koskevat asetukset. Voit tilata itsellesi hakuvahdin, joka lähettää kerran viikossa suositeltuja työpaikkoja suoraan sähköpostiin.
2. Voit tehdä profiilistasi myös anonymisti julkisen, jolloin työnantajat voivat löytää profiilisi, ja lähestyä yhteydenottopyynnöllä.
3. "Asetukset" -välilehden alta voit tarvittaessa poistaa profiilisi.

AVOIMET TYÖPAIKAT

1. Avoimet työpaikat näkymä listaa työnhakijalle kaikki palvelussa avoinna olevat työpaikat. Hakija voi suodattaa hakutulokset eri suodatusvalintojen kautta.
2. Työpaikkailmoituksen avauduttua ilmoituksen oikeaan alareunaan ilmestyy painike työpaikan hakemista varten.

TYÖPAIKKOJA AMMATTILAISILLE – AMMATTILAISIA TYÖPAIKOILLE

Rakennusliiton työnvälitys on nyt toiminnassa. Työnvälitystä esittelee liiton työpaikka- ja koulutusohjaaja Laura Waldén.

Kenelle työnvälitys on tarkoitettu?

Kyseessä on liiton uusi maksuton jäsenetu, eli palvelua voivat käyttää vain Rakennusliiton jäsenet.

Kuinka se toimii?

Työnvälitykseen kirjaututaan tietokoneelta e-Asioinnin kautta. Jäsen luo oman työnhakuprofiilin, jolla avoimia työpaikkoja haetaan. Järjestelmässä on myös paikkavahtimaisuus, joka ilmoittaa hakijalle sopivista avoimista työpaikoista suoraan sähköpostiin. Oma työnhakuprofiili kannattaa pitää avoimena, jotta myös työnantajat voivat löytää hakijan.

Voiko sitä käyttää puhelimella?

Kyllä voi. Palvelua voi käyttää helposti mobiilijäsenkortin kautta, eikä erillistä kirjautumista tarvita.

Kannattaako tehdä oma työnhakijan profiili, vaikka on juuri nyt töissä?

Työnhakupalvelu on tarkoitettu myös työssä oleville jäsenille. Jos työsuhteisi on päättymässä tai olet muuten hakemassa uusia haasteita, kannattaa ehdottomasti käydä tekemässä työnhakuprofiili.

Kuka pääsee näkemään antamani tiedot?

Ainoastaan työpaikkailmoituksen jättänyt yritys pääsee näkemään, ketkä ovat hakeneet avointa työpaikkaa. Rakennusliiton toiminnanohjauksesta näemme kaikki järjestelmään luodut profiilit. Jos asetat työnhakuprofiilisi avoimeksi, se näkyy yrityksille alkuun anonymissa muodossa, esimerkiksi sukunimi, yhteystiedot ja kuva on piilotettu.

Yritykset voivat etsiä hakukriteereihin sopivia, profiilinsa avoimeksi asettaneita työnhakijoita, Haavi-palvelun avulla ja lähettää kiinnostaville henkilöille yhteydenottopyynnön. Hyväksymällä yhteydenottopyynnön hakija vahvistaa, että hänen profiilinsa voi näkyä kokonaisuudessaan yritykselle. Tämän jälkeen yritys pystyy olemaan yhteydessä hakijaan.

Rakennusliitolta on ollut työnvälitystä myös Duunitorilla. Kuinka tämä eroaa siitä?

Uusi työnvälitys on Rakennusliiton oma, itse hallinnoima palvelu. Duunitorin palvelu valikoi Duunitorin työpaikkatarjonnasta rakennusalan avoimet työpaikat Rakennusliiton jäsenille. Pidämme Duunitorin palvelua omamme rinnalla ainakin toistaiseksi. Siellä olevat työpaikat ovat avoimesti kaikkien katsottavissa, mutta Rakennusliiton oma työnvälitys on vain jäsenille.

Yli 200 luottamusmiestä otti osaa vuosittaiseen seminaariin.

Puheenjohtaja Matti Harjuniemi luottamushenkilöseminaarissa:

Uudistuuko Rakennusliitto?

Johanna Hellsten

Tällä retorisella kysymyksellä Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** käynnisti vuosittaisen luottamushenkilöseminaarin. Retorinen siksi, että uudistuminen on – ei pelkästään itsestään selvää – vaan pakko.

– Hitausvoimat ovat tietysti isossa organisaatiossa melkoiset. Niitä voimia on sekä koko liitossa että organisaation ihmisten päässä. Sen takana on inhimillinen pelko. Kysymys kuuluu, uskallammeko tehdä liikkeitä uudistua?

Harjuniemen mukaan maailma on muuttunut paljon niistä ajoista, kun hän tuli liittoon töihin vuonna 1995.

– Ennen meidän luottamusmiestemme takana oli yrityksessä ja työmailla iso porukka. Vielä 1980-luvulla suuri osa luottamusmiehistä oli työmaakohtaisia, sillä ennen työmaalla oli isompi pääurakoitsija ja harvoja sivu- ja aliurakoitsijoita. Homma oli selvää ja meillä oli paljon voimaa, kun koimme olevamme

samaa porukkaa. Liiton tekemisen ohjauksin tuli työmailta, Harjuniemi muistelee.

Samaan aikaan työelämää kehitettiin voimakkaasti.

– Lakkojen ja härdellin pelossa oikeisto ja työnantajat antoivat meille arvokkaiden asioiden mennä eteenpäin. Olimme mukana rakentamassa hyvinvointivaltiota, joka nyt on vaarassa.

Nyt olennaista on pitää liiton verkostosta huolta, oli työsuhteen laji mikä tahansa.

– Henkilöstöpalvelufirmojen ja pienten yritysten rooli on kasvanut työmailta valtavasti. Meidän pitää rakentaa paljon paremmat verkostot ja yhteydet näiden yritysten työntekijöiden välille. Emme voi erotella työntekijöitä työnantajan perusteella. Oli kyseessä sitten vakituinen tai vuokratyövoima, kaikkien pitää kuulua Rakennusliittoon, Harjuniemi muistutti.

Miten liitto muuten reagoi muuttuvaan maailmaan?

– Hyviltäkin työmailta löytyy työntekijöitä, jotka eivät ole ikinä edes päässeet työterveystarkastukseen. Työterveyden palvelut eivät koske kaikkia ra-

Rakennusliiton puheenjohtaja Matti Harjuniemi peräänkuuluttaa liitolta muutosta.

kentäjiä. Yksinkertaisella verenkuvalla voisi saada terveystilanteesta paljon selville, Harjuniemi toteaa.

Siksi Rakennusliitto on käynnistänyt toimet rakentajien vakuutus-kassan perustamiseksi. Pienellä vuosisummalla kassan jäsen saa terveystarkastukset ja muun muassa hammaslääkärin palvelut.

– Sen ei ole tarkoitus korvata työterveyshuoltoa vaan antaa pelastusrengas niille, joilla tämä asia ei ole kunnossa, Harjuniemi sanoo.

Toinen tärkeä uudistus liitossa on Rakennusliiton työvoimapalvelujen kehittäminen.

– Meillä pitää olla oma, linjakas ja hyvä työnvälitys jäsenillemme. Sen on oltava niin hyvä, että Rakennusliiton jäsenten on helppo löytää töitä, oli kyse mistä tahansa rakennusalan työstä. Sekä teidän että meidän on levitettävä palvelusta tietoa.

Lopuksi Harjuniemi otti esiin vaikean asian.

– Meidän pitää pystyä keskustelemaan asiallisesti siitä, että työvoiman vapaa liikkuvuus on meille ongelma ilman, että meitä pidetään pölkkypärasisteina. Kyllä minä ymmärrän, että on ongelma, kun työkalut viedään ja työturvallisuus on retuperällä monipuolisen kielimaailman takia.

Harjuniemen mukaan työvoiman saatavuusharkintaa kolmansista maista ei pidä purkaa.

– Kyllä EU-alueen täytyy riittää tällaiselle lilliputtimaalle työvoimareser-

viksi. Täysin vapaa liikkuvuus heikentäisi merkittäväällä tavalla liiton toimintaedellytyksiä.

Harjuniemi kuitenkin muistuttaa, että ay-liike on solidaarinen ja kansainvälinen.

– Ja se tarkoittaa sitä, että kaikkialla maailmassa työntekijöillä tulisi olla samat oikeudet.

Tes-vuodesta tulee vaikea

Yksi suurimmista työläinsäädännön muutoksista pitkään aikaan astuu voimaan vuoden 2020 alussa; uusi työaikalaki. Rakennusliiton vastaava lakimies **Jyrki Ojanen** toteaa, että liiton näkökulmasta mitään dramaattista ei silti ole tapahtumassa.

– On kuitenkin 2 asiaa, jotka näkyvät tulevalla tes-kierroksella. Ne ovat enimmäistyöaikaajan määrittely sekä työaikapankki. Työaikapankki tulee siis lainsäädännön kautta mahdolliseksi tesseistä huolimatta, Ojanen sanoo.

Työaikapankkia Rakennusteollisuus on pyrkinyt tuomaan tessiin jo kauan. Pankin ideana on isännän kannalta se, että töitä tehdään enemmän silloin kun niitä on ja hiljaisempana

aikana poltetaan ylityötunteja pois.

Rakennusliiton varapuheenjohtaja **Kimmo Palosen** mukaan oman kiertensä tes-kierrokselle tuo kikyyn kuulunut työajan pidennys.

– Sehän ei oikeastaan ole meidän ongelmamme, koska emme olleet työajan pidennyksessä mukana. Tekemästäme sopimuksesta tuli silloin kritiikkiä, mutta jälkikäteen se osoittautui hyväksi ratkaisuksi niissä olosuhteissa.

Palonen arveli, että työajan pidennys voi silti näkyä keskustelussa työnantajapuolen kanssa, kun muissa liitoissa joudutaan mahdollisesti ostamaan tunnit pois.

– Mutta me emme ole myyneet mitään, joten mitään ei tarvitse myöskään ostaa takaisin, vaikka työnantajat ajattelisivatkin, että meidänkin pitäisi siitä jotain kärsiä. Joka tapauksessa myös rakentajat kärsivät siitä, kun työnantajamaksuja siirrettiin työntekijöiden kontolle, Palonen toteaa.

Palosen mukaan rakentajien kannalta olennaista on nyt se, miten tiukasti RT on Elinkeinoelämän Keskusliiton ohjauksessa.

Henkilöstöpalveluyritys Sihdin pääluottamusmies Nina Koivumäki toivoo liiton tarttuvan tiukemmin vuokratyön epäkohtiin.

– Kun ulkopuoliset alkavat sekaantua neuvotteluihin, tulee yleensä pahaa jälkeä. Valtakunnansovittelija on jo sanonut, että Boulevardilta on turha tulla hakemaan yleistä linjaa eli ensimmäisen sopijan linjaa suurempia

korotuksia. No, meillä on sovittelupakko, mutta ei sovintopakkoa.

Palonen toivookin, että rakennusalalla tes-ratkaisu saataisiin tehtyä hissun kissan, eikä sovittelijan vastaanotolle tarvitsisi edes mennä. ■

Teemu Heikkisen työ on hektistä

Johanna Hellsten

TOINEN ensikertalainen seminaarissa ja risteilyllä oli Jalon Rakentajat Oy:n työsuojeluvaltuutettu **Teemu Heikkisen** Siilinjärveltä.

– Olen ihan noviisi. Olen nyt toiminut työsuojeluvaltuutettuna puolisen vuotta. En tarjoutunut siihen tehtävään itse. Työmaalla oli huutoäänestys ja nakki napsahti minulle, Heikkisen sanoo.

Heikkinen ei ole vielä ehtinyt käydä liiton kursseja.

– Työsuojeluvaltuutetun kurssin voisoin mahdollisesti käydä tulevaisuudessa. Nyt on ollut liian hektistä töissä.

Siilinjärvellä urakoidaan palvelutaloa ja Heikkinen työskentelee runkoporukassa. Viime aikoina hän on tehnyt ikkuna-asennuksia.

– Teen joka viikko TR-mittauskierroksen. Mitään isompia ongelmia ei ole ollut. Siisteydestä ja järjestyksestä tulee kyllä aina huomautettavaa. Työmaa on ollut tosin aika siisti. Mutta sitten kun sisätyöt alkavat, tulee väkisinkin enemmän sotkua, muovia ja muuta sälää, Heikkisen arvioi.

Työmaalla ei myöskään ole sattunut vakavia tapaturmia.

– Ei mitään sellaista, että työntekijä olisi joutunut sairauslomalle.

Heikkisen mukaan seminaari oli ollut haastatteluhetken saakka mielenkiintoinen.

– Alalla tulee koko ajan uusia juttuja eteen ja haluan tietää niistä, hän toteaa.

Heikkinen ei tiedä, aktivoituuko hän tulevaisuudessa enemmän liiton toiminnassa.

– Eihän sitä ikinä tiedä, mitä elämä tuo tullessaan. Nykyään vapaa-aika on niin kortilla, että on vaikea lähteä mihinkään. Perhe vie oman aikansa, samoin jääkiekko, kalastus ja metsästys. ■

Teemu Heikkisellä jää harvoin aikaa liittohommiin.

Antti Kunttu hyppäsi suoraan syvään päähän

Johanna Hellsten

LUOTTAMUSHENKILÖSEMINAARIN ensikertalainen **Antti Kunttu** oli saapunut Helsinkiin Lappeenrannasta. Melko tuore työmaan yhteismies ja työsuojeluvaltuutettu on muutenkin tuoreempaa verta liitossa; hän liittyi edellisellä työmaalla mukaan joukkoon.

– Ajattelin tästä seminaarista, että en kokeile liittotoimintaa vain varpaankärjellä, vaan hyppään heti syvään päähän, Kunttu kertoo.

Kunttu työskentelee Lujatalo Oy:n palveluksessa. Tämänhetkinen työmaa sijaitsee Lappeenrannan keskustassa, jossa Lujatalo rakentaa Assi Group Oy:lle toimistoja ja liiketilaa. Lujatalon omaa porukkaa työmaan runkou-rakkaa tekemässä on 8–10 henkilöä.

Kunttu kävi kevään ja kesän aikana liiton TSV-koulutuksen.

– Siellä sai hyvät perustiedot. Olen pyörinyt rakennustyömailla jo 8 vuotta ja nyt osaa katsoa niitä ihan eri silmin.

Tällä hetkellä Kunttu on mukana liiton työnohjaajakoulutuksessa.

– Olen tehnyt vastaavaa jo aiemmin. Minulla on ollut työurani aikana noin 10 opiskelijaa ohjattavana. Olen ollut heille ehkä sellainen pehmeä kosketus työmaahan, kun en ole

Antti Kunttu on ohjannut monia nuoria työmailla.

niin särmikäs kuin jotkut muut, Kunttu naurahtaa.

Kunttu pitää työnohjaajakoulutusta ihan hyvänä, mutta toivoo, että siinä käsiteltäisiin vähemmän suomalaista koulutusmaailmaa ja enemmän konkreettista työmaalla tapahtuvaa ohjausta.

– Voisi keskittyä hiukan tiukemmin siihen, mitä työnohjaajilta vaaditaan.

Seminaarilta mies odotti tietoa siitä, mihin suuntaan liitto on menossa tulevaisuudessa.

– Isot linjat kiinnostavat. Laivalla sitten haluan verkostoitua muiden luottamushenkilöiden kanssa. ■

Työsuojeluvaltuutettu, raudoittaja Mika-Tapani Lapinsalo on tehnyt aikaisemmin myös putkitöitä.

Harri Anttila pärjää työmaalla paremmin pakkasessa kuin kesähelteellä.

Lehdolla kolmen kerrostalon työmaa Rovaniemen keskustassa

Lehto Groupin ensimmäiset valtakunnalliset luottamushenkilöt valittiin tänä vuonna.

Jukka Nissinen

Lehdon työmaa-alueelle nousee 3 kerrostaloa Arctica, Nordica ja Taiga. Koskikadun, Korkalonkadun ja Valtakadun rajaamalle tontille tulee poikkeuksellisesti 8-kerroksinen talo. Rovaniemen keskustan asemakaavassa kyseinen Kymppikortteli on ensimmäinen poikkeus aikaisemmasta matalamman rakentamisen mallista

– Arctica on jo luovutettu helmimaaliskuun vaihteessa. Nordica valmistuu ennen joulua, Lehdon työsuojeluvaltuutettu **Mika-Tapani Lapinsalo** kertoo.

Lapinsalo on Lehdon ensimmäinen valtakunnallinen työsuojeluvaltuutettu. Pesti alkoi 14. helmikuuta. Lehdon ensimmäinen päluottamusmies **Satu Mäkinen** valittiin huhtikuussa.

– Pidämme tiiviisti yhteyttä luottamusmiesasioissa, jotta tiedämme missä mennään, Lapinsalo kertoo uuden luottamusmiesorganisaation rakentamisesta.

Lapinsalo on ollut aikaisemmin työmaatason työsuojeluvaltuutettu-

na, joten uusi pesti vaatii vielä opetelua.

Sekä Mäkinen että Lapinsalo valittiin vaaleilla. Pääluottamusmiesvaalit vedettiin postiaänestyksellä, Lapinsalon valittiin pestiinsä sähköisen äänestyksen kautta.

Rungot pystyy urakalla

Lehto käyttää rakentamisessa valmiita keittiö- ja kylpyhuonemuodulleja. Moduulin alustana on betonilaatta ja ne lasketaan yläkautta paikoilleen. Lehdolla on oma paikallinen asennusporukka moduuleja varten.

– Tällä työmaalla on toistakymmentä Lehdon omaa miestä töissä.

Aliurakoitsijat mukaan lukien työntekijämäärä pyöri 30–40 välillä.

Lapinsalo on ollut aikaisemmin reissuhommissa niin Norjassa kuin Etelä-Suomessakin.

– Läksin vuonna 2001 ja tulin takaisin vuonna 2008. Kouluttauduin vuoden verran putkimieheksi. Niitä töitä tein vajaat 7 vuotta. Sitten palasin raudoittajan ammattiin.

Kirvesmies **Harri Anttila** tuli ensimmäistä kertaa Kymppikortte-

lin työmaalle lokakuun puolivälissä. Anttila on tuore mies Lehdon palkkalistoilla. Aikaisemmin Anttila oli töissä Pallas Rakennuksella vuoden verran ja sitä ennen lähes 13 vuotta TKS-Nord Rakentajat Oy:llä.

– Tarkoituksena on, että alamme värkätä kolmatta taloa tälle tontille. Näistähän ei koskaan tiedä ennen kuin nimet ovat lapussa niin firmalla kuin työmiehilläkin.

Rovaniemeläiseen rakentamiseen vaikuttavat politiikka ja taloussuhdanteet hyvin suoraan. Jos britit lähtevät EU:sta ovet paukkuen, turistivirta voi pienentyä merkittävästi.

– Jos media sanoo, että nyt on lama, ihmiset uskovat sen helposti. Sitten rahahanat menevät kiinni. Niin kävi vuonna 2008, Lapinsalo muistuttaa.

– Raha ei katoa minnekään, se vain kerääntyy yksiin taskuihin. 26 maailman rikkainta omistaa puolet kaikesta varallisuudesta, Anttila jatkaa.

Anttila oli Nordica-talon runko-urakkaporukassa ja samanlaista työkauppaa kysytään myös Taiga-talon pystytyksestä.

Kuuma kesä kaipaa sääestepäiviä

Rakennusliiton tulevaa tes-kierrosta valmisteleva maakokous pidetään marraskuun alussa. Anttila ja Lapinsalo seuraavat tarkkaan muiden liittojen ulostuloja. Palkankorotuksia lähdetään hakemaan tälläkin kertaa.

– Aikaisemmin on puhuttu pakkasrajoista. Ilmasto on muuttunut jo niin paljon, että kesähelteillä montussa voi olla +35 astetta. Myös lämpömittarin yläpäähän pitää saada raja-arvot, Lapinsalo toteaa.

Olkiluodon ydinvoimalatyömaan raudoitustöissä Lapinsalo näki kuinka kuumuus lisäsi onnettomuusriskiä. Työkaveri pyörtyi rautatappien väliin. Uhri selvisi verinaarmuilla, vaikka onnettomuudessa oli kaikki ainekset pahempaankin vammautumiseen.

Lapinsalon mielestä talvikelillä tuulee aikaisempaa enemmän. Kerrostalotyömaalla ahava tuntuu kunnolla.

– Kuumuus on pakkasta parempi. Pakkasen kanssa pärjää, mutta se rasittaa paljon hengityselimiä. Kesällä ensimmäiselle kahvitauolle lähtee melkoisen nuutuneena ja pehmeässä kunnossa, Anttila sanoo. ■

TÄSSÄ ON UUSI STANDARDI MINKÄ SINÄ ASENNAT?

KLASSIKOT

IDO ANIARA

IDO TREVI

IDO SEVEN D

Rimfree®

UUSI STANDARDI

IDO GLOW

wc, jossa
huuhtelukaulus

Rimfree®-wc

HELPPO ASENTAA. HELPPO PUHDISTAA.

Suurin osa asiakkaistasi ei todennäköisesti tiedä eri wc-istuinien eroja. He luottavat siihen, että sinä ammattilaisena löydät heille parhaan ratkaisun. Huuhtelukauluksettomat Rimfree-wc:mme ovat markkinoiden uusi standardi. Asiakkaillesi Rimfree-wc:t ovat helppoja puhdistaa ja sinulle ne ovat nopeita asentaa. Löydä sopiva Rimfree-wc täältä: ido.fi/glow

 IDO
Geberit Group

TUL:n näyttävä juhlamarssi Helsingissä 1979. Kuva: Lehtikuva.

Yhteiskunnan kahtiajako synnytti TUL:n

Työväen Urheiluliitto on yhä olemassa, mutta sen agenda on hyvin erilainen kuin menneinä vuosikymmeninä.

Työväen Urheiluliitto (TUL) täytti tammikuussa 100 vuotta. Merkkipaalua juhlistettiin näyttävästi kesäkuussa Helsingissä ja ympäri maakuntia. TUL on kulttuuri- ja urheiluhistoriallisesti merkittävä järjestö, johon kuuluu yhä satoja seuroja lukuisissa eri urheilulajeissa. TUL:n olemassaolo itsenäisenä liittona vielä nykypäivänä on kuitenkin herättänyt myös ihmetystä, ja muun muassa toimittaja **Jari Kupila** arvioi asiaa kriittisesti kirjoituksessaan Urheilulehdessä vuonna 2012.

TUL on harvoja yhä näkyviä merkkejä Suomen sisällissodan 1918 aiheuttamasta kansakunnan kahtiajaosta. Silloinen Suomen Voimistelu- ja Urheiluliitto (SVUL) erotti sisällissodan jälkimainingeissa jäsenistöstään seurat, joiden jäsenistöstä merkittävä osa oli osallistunut sotaan punaisten riveissä, kuten myös yksittäisiä punaisten riveissä taistelleita urheilijoita.

Työväenliike perusti vastavetona oman urheiluliittonsa tammikuussa 1919 ja järjesti omaa kilpailutoimin-

taa. Kaikille yhteiskunnan aloille ulotunut kahtiajako oli vahvaa urheilusakin, eivätkä työläistäustaiset nuoret voineet kuvitellakaan hakeutuvansa ”porvariseurojen” riveihin. TUL sulautui osaksi suomalaista poliittista työväenliikettä.

Yhteistyötä ja boikotteja

Kahtiajako aiheutti ongelmia virallisen, valkoisen ja oikeistojohtoisen urheilu-Suomen päättäjille etenkin silloin, kun joidenkin lajien kansallisesti parhaat urheilijat löytyivät TUL:n riveistä. SVUL:n urheilijat osallistuivat olympialaisiin, kun taas työläisurheilulla oli omat kansainväliset kilpailunsa. Syyskuussa 1920 Sveitsissä perustettiin nimittäin Sosialistinen Urheiluinternationaali (SUI). Punalipun alla marssineen urheilupuolen kulta-aikaa olivat 1920- ja 1930-luvut. TUL:n urheilijat toivat Suomeen paljon menestystä työläisolympialaisista. Urheilun suurvallan asemaa tavoitellut Neuvostoliitto toimi luonnollisena ystävyyshenkisten maaotteluiden kilpa-

kumppanina TUL:lle, mitä ei porvarillisessa Suomessa katsottu hyvällä.

Vuosikymmenen lopulla natsi-Saksan nousu tiesi kuihtumista SUI:n toiminnalle, kun sen alaisia liittoja lakkauteettiin useissa maissa.

SUI:n kaatumisen ja sotavuosien kansallisen cheytymisen seurauksena TUL haki yhteistyötä SVUL:n kanssa saadakseen kansainvälisiä kilpailuja. Sotien jälkeen Neuvostoliittokin luopui kansainvälisestä sosialistisesta kilpailutoiminnasta ja osallistui sen sijaan porvarillisten lajiliittojen kansainvälisiin kilpailuihin.

Kansainväliset lajiliitot, kuten yleisurheilun IAAF hyväksyivät kustakin maasta kilpailuihinsa edustajia vain yhdestä liitosta. Tämän vuoksi TUL joutui solmimaan hyvin yksipuolisia yhteistoimintasopimuksia SVUL:n kanssa saadakseen urheilijoita kansainvälisille areenoille Suomen väreissä. Pahimmillaan urheilun poliittisten laitojen välit uudelleen-tulehtuivat niin pahasti, että TUL:n edustajat boikotoivat olympialaisia.

Politiikka jakoi työväenliikettä myös sisäisesti, ja 1950-luvulla TUL:sta eronneet demarivetoiset seurat perustivat Työväen Urheiluseurojen Keskuskomitean, TUK:n, joka toimi erillisenä järjestönä 1970-luvulle asti.

Paukut harrasteliikuntaan

Tänä päivänä TUL elää ja hengittää yhä, mutta sen vaikutusvalta on kuihtunut valtavasti sitten suuruuden aikojen. TUL keskittyy nykyisin vain nuorisourheiluun ja kuntoliikuntaan, joten 1990-luvulla sen jäsen seurat liittyivät lajiliittoihin ja osallistuvat niiden kautta kilpasarjoihin.

TUL-tausta näkyy jäsenseurojen toiminnassa enää varsin vähän. Yhteistä arvopohjaakaan ei korosteta. Harraste- ja kuntourheiluun keskittyminen on sekin kuitenkin jo itsessään arvokasta, sillä urheilu on muutakin kuin huipputasonsa. Moni nuori putoaa pois totiselta kilpatasolta, ja yhteiskunnan kannalta on tärkeää, että heillä on mahdollisuus jatkaa harrastamista muuta kautta. ■

VIETÄISKÖ ME...
 RAAMATUN...
 SUUNAJITTELLÄ
REHN
 JUOKS...
 luota
 PELOTTELUUN
 RIIHMEPAIKKA
 hius-
 RÖL-LINÄ
 OHES-SA
 KO-VERO
 EI MYLMÄ EI KUUMA
 LEVY-SOITIN TAI VAHA
juoma
 JÄTKU-SIVATPA TYÖT...
 JÄTTI-LÄINEN
 VOIM-KO OLLA AVUUKSI?
REHN
 LOMA-KOHDE KOVAA AAKTAA
 -pilli
 KALLIO MARU-MÄTTÄLÄ VENTVE
 TEA UIMA-HAL-LEISSA
 MARIA
 NAINEN TAI SYÖ-TÄVÄ
 JUMALA
 MAA-LIIN SAA-PUVA
 YHDIS-TELMÄ
 FOUSSI
 HAET-TAVIA
 IDOLI-FOTOT
 KORVA
 HELSINGIN NAAPURISSA OLLAAN TOISSÄ!
 MITTÄ-YKSÄK-KO KUUSKE
 ERI-MIELI-SYK-SIÄ
 SAKSA-MOLLE-R
 TURKUA
 SARAS-TUK-SIA
 PELI-YAIKKA BISQUIT
 PATKA KOET-TA
 SOOAN JU-MALA
 KOU-VOLAA
 ITSE-KÄSTÄ
 TUO-S TA JA VASEM-MALLE!
 KOLME-NUME-ROINEN
 AU-TOSSA JOUKUS
-TV
 FUTI-SARI
 PLA-NEET-TA
 RAN-GAIS-TUS

		9	4		3
4	7				
	9		7	4	5
	6	1			2
5		2	8		1
2		7	8		
	5	3	8	2	
				3	5
6		5	2		

		8	7			6
			6		2	
6		5			7	
5						9
	7	1	8	4		
4					1	
4		3			8	
2		4				
9			2	3		

			4	7	
5	6			1	
		2	3		
3	8			6	
	4			1	8
		3	1		
5				9	2
9	4				

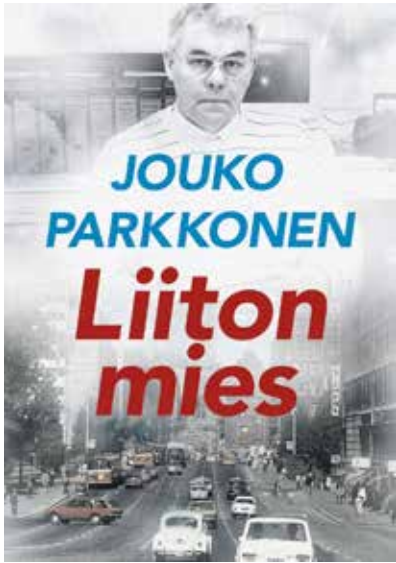
1 23 24 20 3 25 5 22 8 23 15 24 8 6 24 15 4 17
 8 8 12 1 4 20 1 24 1 5 15 24 8
 16 24 18 17 22 10 5 24 25 15 11 21 8 6 23 8 1 6
 13 1 25 21 8 20 25 5 15 5 23 20 6 24
 25 1 7 11 8 17 16 20 25 12 10 25 5 13 24 15 7 20
 20 14 21 1 6 5 20 11 1 20 8 13 5
 7 18 4 21 18 6 5 11 6 24 1 6 15 16 8 1 7 1 25 1 2 15 24 8
 15 9 18 24 9 4 12 14 11 19 6 18 5 5 4 8 1 15
 19 15 6 20 24 3 1 15 25 20 2 1 1 24 1 6 12 24 8 17 21 21 8
 24 25 8 11 9 15 6 5 1 2 1 1 3 1 20 4 8 20 15 21
 2 9 2 14 22 4 15 1 17 20 6 17 24 5 8 11
 13 13 15 4 5 3 1 25 25 5 21 20 21 21 1 24 8 6 15
 16 1 24 7 5 1 5 25 1 6 1 17 17 20 11 17 1 13 8
 3 8 16 25 5 13 5 21 5 25 1 5 5 10 15 24 17
 10 1 10 1 19 24 1 11 8 1 6 9 12 8 6 17 15 17 9

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25

sanaris.fi/Erkki Vuokila

Kulttuuri

Luottamusmiehestä toimitsijaksi

Jouko Parkkonen: **Liiton mies.**
Into kustannus.

JOUKO PARKKONEN teki 26 vuoden mittaisen työuran Rakennusliitossa. Liiton mies -kirjaprojekti nytkähti liikkeelle 10 vuotta sitten, kun Parkkonen tyttärentytär kysyi, mitä ukki oli tehnyt työkseen. Pikkuneidin ilmeestä näki, että ukin selitykset eivät oikein auenneet.

– Ajattelin, että täytyy kai selven-

tää asiaa paperille, Parkkonen kertoo.

Ensiksi syntyi sukulaisia varten tehty omakustanneteos. Parkkonen haki Rakennusliitolta tukea kirjahankkeeseen, mikä merkitsi uutta kirjoitusrupeamaa. Samalla Into kustannus tuli mukaan hankkeeseen kirjan kustantajana.

Parkkoselle itselleen tärkein opetus kirjaa kirjoittaessa oli se, että omaan työhön ja järjestötoimintaan liittyvät dokumentit kannattaa tallentaa arkistoihin. Kansan Arkisto palvellee osastoja ja liiton jäseniä.

– Aloittaessani tarinani kirjoittamista kysyin ovatko tuomani paperit tallella vai lienevätkö joutuneet roskiin. Kansan Arkistosta vastattiin, että ne ovat täällä järjesteltyinä. Ne olivat paremmassa järjestyksessä kuin koskaan, lajiteltuna arkistokoteloihin.

Parkkonen avaa kirjassa oman elämänuransa 1940-luvun alusta vuoden 2001 marraskuulle asti, jolloin hän siirtyi eläkkeelle. Kirjan parasta antia on toimitsijan työn kuvaus 1970- ja 1980-luvuilla. Mukana on muun muassa tuoreen toimitsijan riemua onnistuneesta palkkasaatavien perinnästä ja pesuutilakon jälkiselvittelyä.

Kirja olisi kaivannut voimakkaampaa kustannustoimittajan työpanosta,

Kimmo Brandt

Jouko Parkkonen jakoi omistuskirjoituksia Rakennusliiton liittokokouksessa touku-
kuussa.

sillä esimerkiksi vanhojen puheiden tai lehtiartikkeleiden kertaus kokonaisuudessaan ei tuo mitään lisäarvoa tarinankerrontaan.

Kirjan kuvitus on koostettu Parkkonen omasta valokuva-albumista ja Rakennusliiton Kansan Arkistoon säilytetystä kuva-arkistosta. Valokuvat olisi kannattanut taittaa näyttävämmin, sillä postimerkkikokoisia otoksia on hankala tiirailla.

Rakennusliitosta on joskus lohkotu, että se on kuin pihkatappi karhun perseessä. Tavoitteita ei ole aina saavutettu nädisti juttelemalla.

– Ammattiliiton voima on juuri niin suuri kuin sen jäsenten aktiivisuus. Liitto toimii sillä voimalla, ei millään muulla, Parkkonen muistuttaa. ■

KIITÄMME: Ay-toiminnan ajankuvaa.
MOITIMME: Liian pieniä valokuvia.

Matka oman sielun kotimaahan.

Kati Kovács: **Quo vadis, Katalin?**
WSOY

VUODESTA 1986 Italiassa asunut **Kati Kovács** ammentaa tässä uudessa sarjakuvaromaanissaan omia kokemuksia siitä, miltä tuntuu muuttaa pois Suomesta, ja miltä tuntuu asua naisena erilaisessa kulttuurissa. Vaikka matkaan mahtuu alamäenkin hetkiä, on tarina hauska, mukaansatempaava ja kuvitusta on kiva katsella.

Tarinan päähenkilö ei jää ikuisesti miettimään missä hänen sielunsa asustaa, vaan lähtee etsimään sitä Roomasta. Roomaan menevässä koneessa sattuu käytävän toiselle puolelle istumaan mieshenkilö, jonka orvellys ja tuhoon tuomittu iskemisyritys on kuvattu niin hyvin, että taustalla on varmasti omakohtaista kokemusta. Kirjassa tällainen naurattaa, mutta todellisuudessa varmaan ei. Kirjassa Kati Kovács osaa kääntää taitavasti huumoriksi miesten vislailut, ehdot-

telut ja perään huutelut.

Roomassa kirjan päähenkilö Katalin asettuu asumaan pieneen moteliin, jota pitää parrakas nainen. Katalin yrittää epätoivoisesti saada piirroksiaan lehtiin, mutta alku ei ole helppoa. Kun roomalaisesta rakastajastakin paljastuu, ettei tämä olekaan neitsyt ja pettymykset seuraavat toisiaan, tulee päähenkilön mieleen kysymys: Mitä minä täällä teen? Mennäkö sillan yli vai ali vai sen alle? Motelistakin tulee häätö, kun omistaja hermostuu Kataliin kikkeli- ja piirroksista. Maan historia, rakennukset ja miehet kiinnostavat kuitenkin niin paljon ahmaesteetikoksi itseään kutsuvaa Katalinia, että yli on päästävä, ja ensihätään apua antaa toinen Suomesta Roomaan saapunut nainen, Anja. Anja on sitä mieltä, että vain vahvasti elämällä saa tietää totuuden.

Tämä on varmasti Kati Kovácsin tärkein työ. Aivan kuin kaikki tähänastinen ura olisi tähän kirjaan. Itse olin niin vaikuttunut, että piti monta kertaa palata uudestaan kirjan ääreen. Jos olen aiemmin kehunut **Ville Rannan** *Kuningas menettää päänsä* sarjakuvaromaania Suomen parhaaksi, on tässä kyllä nyt kova kilpailija Suomen kaikkien aikojen parhaasta sarjakuvaromaanista. Toivotavasti mahdollisimman moni hankkii näitä suomalaisia kotiinsa. ■

KIITÄMME: Tarina ja kuvitus on mukaansatempaavaa ja hauskaa ja pakottaa palaamaan kirjan ääreen uudestaan.
MOITIMME: Muutamassa kuvassa kerronta on laitettu kuvan alle, ja se hieman sekoittaa lukemista.

Ymmärrä ihmistä ja maailmaa

John Seed: Ymmärrä Marxia.
Into kustannus.

”**YKSI ASIA** on varma: en ole marxilainen.” Tämä oli **Karl Marxin** oma käsitys asemoitumisestaan lukuisten marxilaisten tulkintojen ja koulukuntien joukossa. Oivan huumorillinen lähtökohta lähteä ymmärtämään, mitä hän on oikeasti tarkoittanut!

John Seed on suomentajana toimineen **Kalevi Suomelan** mukaan onnistunut tässä luotettavalla tavalla. Liekö onnistumisessa jopa auttanut, että riittävä määrä ymmärtämistä on mahtunut noin 250 sivuun.

Kirja alkaa Marxin ajan ja marxilaisuuden merkitysten kuvauksilla. Tämä on perusteltua, vaikka lykkää asiaan pääsyä. Toisaalta myöhemmin mm. Ranskan vallankumousten tiimellyksessä ei niiden kulloisia taustoja juurikaan avata. Äskettäin lueskelemastani **Jorma Turusen** kirjoittamasta Ranskan vasemmiston tarinasta tuli osuva johdanto 1800-luvun kumouksiin, joihin Marx sekaantui aktiivisesti.

Vaikuttaa siltä, ettei hän juurikaan nähnyt ideaa vallankumousihanteissa, milloin ne eivät olleet yhteydessä todellisen maailman muuttamiseen. Hänestä ihmisen todellinen vapaus sisäl-

tää sosiaalisuuden, yhteiskunnallisuuden. Toisaalta erinäiset pettymykset vaikuttivat aikain saatossa siihen, että Marx myös vetäytyi toiminnasta tehdäkseen taloudellista tutkimustyötä.

Moni teksti ei valmistunut. Pitkäaikainen yhteistyökumppani, vallankumoustopoveri **Friedrich Engels** oli ainoa, joka sai Marxin käsialasta selvää, joten hän on ollut avainhenkilö keskeneräisten osien toimittamisiin Marxin kuoleman jälkeen. Kirjasta saamani käsityksen mukaan he suorastaan ajattelivat yhdessä.

Kirja on kiinnostavasti ja vetävästi etenevä katsaus Marxin keskeisiin ajattelun vaiheisiin, käsitteisiin ja niiden viitekehyksiin. Itselleni eräs yllättävä näkökulma oli, ettei Marx pitinytkään taloutta ainoana yhteiskunnallisia muutoksia määrävänä tekijänä, vaikka oman työn paino oli siinä. Etenkin hän vaikuttaa painottaneen laveiden lainalaisuuksien sijaan todellisten yksittäistapausten ja tilanteiden ymmärtämistä, toki lavean talousymmärryksen helpottamana.

Henkilöstä itsestään välittyi reipas, kunnianhimoinen ja maanläheinen kuva, oikein sympaattinen, jonka intoa ja pettymyksiä huomaan myötäeläväni. ■

KIITÄMME: Seedin vahvaa omaa kirjoittajan ääntä kuvauksissa, tulkinnoissa ja niiden kansantajuistamisessa sekä ajan viitekehyksiin sijoittamisissa

MOITIMME: Marxin tyyli on lähtökohteisesti vaikeaselkoista mm. todella pitkien virkkeiden vuoksi. Toisinaan suomentaja on lisäksi jättänyt tekstin sekaan sivistyssanoja suoraan suomeksi muuntamatta, varsinaisesti kääntämättä.

RATKAISUT

8	2	5	9	4	6	1	3	7	2	9	8	7	1	3	5	4	6	8	3	9	1	6	4	2	7	5
4	1	7	5	8	3	6	2	9	7	1	5	8	6	4	9	2	3	5	6	2	7	9	8	4	1	3
6	3	9	1	2	7	4	5	8	3	6	4	2	5	9	1	7	8	1	4	7	5	2	3	9	8	6
3	8	6	4	1	9	5	7	2	1	5	2	4	7	6	8	3	9	3	7	8	6	4	1	5	2	9
5	7	4	2	3	8	9	6	1	6	3	7	1	9	8	4	5	2	9	1	4	2	8	5	6	3	7
2	9	1	6	7	5	8	4	3	4	8	9	3	2	5	6	1	7	6	2	5	9	3	7	1	4	8
7	5	3	8	9	4	2	1	6	5	4	6	9	3	7	2	8	1	2	8	6	3	1	9	7	5	4
9	4	2	7	6	1	3	8	5	8	2	3	6	4	1	7	9	5	4	5	1	8	7	6	3	9	2
1	6	8	3	5	2	7	9	4	9	7	1	5	8	2	3	6	4	7	9	3	4	5	2	8	6	1

E	S	K	O	P	A	T	A	J	A	K	A	A	I	N	K	A	T									
H	A	A	L	E	A			Y	L	L	A	S		M	I	T	T	A	I	L	U					
D	U	A	L			U	R	K	U		N	E	R	O	T		S	I	I	L	O					
O	L	V	I			K	Y	Ö	S	T	I	T		R	A	K	E	N	N	U	S					
T		A				P	E	S	Ä		I	S	T	A		A		N	S							
T	O	I	V	E		K		P	E	R	I	L	L	E	T	U	L	E	V	A						
A	T	L	A	S		E	N	E	T	Ä		L	U	I	S		O	I								
A	U	L	I	U	S			S		I	H	A	N	N	E	K	U	V	A	T						
						S	A	N	E	E	R	A	U	S	K	O	H	D	E	A	N	I	T	A		
								T		S	T	O	K	I			S	A	A	R	K					
								V	I	S	P	I	L	Ä	T		S	A	I	R	A	A	L	A		
								E	T	U	I	L	U		A		K	U	P	I	T	T	A			
								N	P	A		K	A	S	I	N	O									
								O	P	A	S	T	A		O	S	I	O		N	A	K	U			
								S	A	T	A		H	J	E	L	M		S	Ä	Ä	R	E	T		
								E	T	U	V	E	T	O		M	A	R	S		R	E	E	T		
								T	O	S	I		I	T	K	U	T		A	R	E	S	T	I		

A	F	R	O	J	L	U	C	I	F	E	R	I	T	R	E	H	N										
	I	I	D	A	H	O	A	R	A	A	U	E	R	I													
	G	R	Ö	N	C	B	U	R	L	E	S	K	I	T	F	I	A	T									
	M	A	L	K	I	O	L	U	E	U	F	O	T	R													
	L	A	P	S	I	N	G	O	L	D	B	L	U	M	R	E	P	O									
	O	Y	K	A	T	U	O	S	A	O	I	M	U														
	P	Ö	H	K	O	T	U	S	T	R	A	T	E	G	I	A	P	A	L	A	V	E	R	I			
	E	Ä	Ö	R	A	H	D	Y	S	Z	T	Ö	U	H	I	A	E										
	Z	E	T	O	R	J	A	E	L	O	V	A	A	R	A	T	D	R	I	N	K	K	I				
	R	L	I	S	Ä	E	T	U	A	V	A	A	J	A	O	H	I	O	E	K							
	V	Ä	V	Y	C					H	E	A	N	O	T	N	R	U	I	S							
	M	M	E	H	U					J	A	L	L	U	K	O	K	K	A	R	I	T	E				
	G	A	R	P	U					A	U	L	A	T	A	N	N	O	S	N	A	M	I				
	J	I	G	L	U					M	U	K	U	L	A	U	U	B	E	R	N						
	B	A	B	A	Z					R	A	S	I	A	T	Ä	D	I	T	N	E	N	Ä				

Maalaistohtorin vauhdikas luento Rakentajaveteraanien tapaamisessa

Maalaistohtori Tapani Kiminkinen veti vauhdikkaan esityksen Summassaareen koontuneille Rakennusliiton veteraaneille.

Seniili ori heitti laukalle

Janne Mäkinen

Se on todellinen näytös, kun telkkarista tuttu maalaistohtori **Tapani Kiminkinen** pääsee vauhtiin, luennoidessaan seniorien terveydestä. Itsekin jo ikänsä puolesta eläkekelppoinen mutta edelleen Saarijärvellä lääkärintoimessa oleva Kiminkinen valisti ja viihdytti Rakennusliiton veteraaneja elokuisessa tapaamisessa Hotelli Summassaaressa. Hotellin tanssilattialla luentonsa ajan tepastellut Kiminkinen kiinnitti aluksi huomionsa syystä tai toisesta tahmeaan tanssiparkettiin.

– Tuttu homma. Meillä seniileillä oreillahan tupaa vähän kusta valskaamaan niin että on lattiatkin tahmeana.

Siitä alkoi vitsien virta, joka ei päättynyt koko luenton aikana. Mutta rakentajaveteraanien tarjoamaan viljavaan maaperään kylvetty huumori ei tehnyt tyhjäksi tohtorin tärkeää sanomaa. Puolentoista tunnin luenton aikana Kiminkinen kattoi jotakuinkin kaikki tärkeimmät vartuvan kansalaisen terveyteen liittyvät asiat.

Asiaan Kiminkinen johdatti omalla esimerkillä ja runon mitalla. **Eino Leinon** runo *Väänämöisen laulu* kaikui Summassaaren salissa komeasti, ulkoa osaten ja ilman muistilappuja. Ruumiillisen kunnon ohella on tärkeää pitää myös mieli ja aivot hyvässä vireessä.

Usko lääkäriin!

Avaukseksi Kiminkinen pohti, mihin seniori voi nykypäivänä luottaa, kun maailman uutisvirta on yhtä poliittista hölinää, Brexititä ja Trumppia. Kun tie-

dotusvälineissäkin ”puhutaan paskoa” ja mainoksissa vielä enemmän, saattaa siinä jo lukija hämmentyä. Maailma on täynnä väärää tietoa ja tyhjiä uskomuksia.

– Uskokaa hyvät ihmiset asiantuntijaa ja tiedettä ennemmin kuin kaiken maailman puoskareita, Kiminkinen vetosi. Hän viittasi erilaisiin uskomuksiin niin ravitsemukseen kuin terveyden osalta.

Parhaassa tapauksessa ihmisille kaupataan väsin turhia lisäravinteita, mutta pahimmillaan suoranaisia myrkyjä. Sinällään ehkä vaarattomat lisäravinteet saattavat olla vaikutukseltaan pahasti haitallisia, koska monet ilman reseptiä myytävät luontaistuotteet vaikuttavat lääkärin määräämien lääkkeiden imeytymiseen. Kiminkinen painotti voimakkaasti, että jos erilaisia hivenaineita ja muita mömönjä kokee välttämättä tarvitsevansa, tulee ainakin asiasta keskustella oman lääkärin kanssa

– Jos ihminen on perusterve, ei hän tarvitse mitään muuta kuin monipuolista ravintoa ja sopivasti liikuntaa sekä mielelle virkistystä.

Kiminkinen puuttui myös suomalaisen yhteiskunnan suureen muutokseen. Väestö harmaantuu kovaa vauhtia. Paikalla Summassaaressakin oli monia vuonna 1947 syntyneitä. Heitä tohtori onnittelee ”jonottamisen ammattilaisiksi”, sillä kyseessä on Suomen historian suurin ikäluokka, 108 000 syntynyttä. Viime vuonna Suomen syntyvyys oli puolestaan kaikkien aikojen matalin, alle 48 000 lasta. Elinikäodotteen kasvu ja ikäluokkien pienentyminen johtaa työvoimapulaan sosiaali- ja terveydenhoidossa.

– Kyllä kuuluu sitä työperäistä maahanmuut-

toakin tarvitaan, kuka meidän vaipat muuten vaihtaa, Kiminkinen kärjisti vakavaa asiaa.

Maalaistohtori kuljetti luentoaan laajoissa kaarissa, mutta aina asian ympärillä. Kertomukset hänen pitkän uransa varrelta ja vitsit värittivät tarinaa, jossa oli antia vaikka viikon koulutukseen. Rakennusliiton veteraanit kuuntelivatkin häntä herkeämättä koko luenton ajan. ■

Maalaistohtorin vinkit

- Käy säännöllisesti lääkärissä ja tutkituta myös hampaidesi terveys riittävän usein.
- Mittaa verenpaineesi säännöllisesti. Jokaisessa kodissa pitää olla laadukas, olkavarresta mittaava verenpainemittari.
- Syö pehmeää rasvaa ja öljyä, ei voita tai muita kovia rasvoja. Vältä liikaa suolan käyttöä. Suosi kalaa. Muista kasvikset ja kuidut.
- Kuorsaus on ongelma myös sinulle, ei vain puolisollesi. Uniapnea altistaa monille vaarallisille sairauksille ja tapaturmille. Pyydä lääkäriltä apua, sitä löytyy.
- Pysy liikkeellä. Sohvan pohjalle jäävällä ei ole hyvä ennuste elämänsä suhteen.
- Usko tiedettä ja lääkäriä, älä kauppiasta tai puoskaria.
- Perusterve ihminen ei tarvitse lisäravinteita, vain monipuolista ruokaa. Ainoa poikkeus on D-vitamiini, josta on hyötyä lähes kaikille.

Päivärahan sovittelu on mahdollista, vaikka työ olisi päättynyt

Maksuperusteinen sovittelu

Työttömyysturvalakia muutettiin sovittelun päivärahan maksamisen osalta 1.4.2019 alkaen voimaantulleen lakimuutoksen myötä. Suuressa osassa osa-aikaisesti työllistyvien kohdalla siirryttiin palkkatulojen ns. maksuperusteiseen sovitteluun.

Maksuperusteisella sovittelulla tarkoitetaan, että työstä saatu palkkatulo sovitellaan yhteen päivärahan kanssa sillä päivärahan haku- ja maksujaksolla, jolla palkanmaksupäivä on. Työn tekohetki voi olla aiempi ajankohta ja työsuhte saattaa olla jo kokonaan päättynyt aiemmin.

■ Tilanne 1:

Rauno on tehnyt satunnaisia keikkatöitä useammalle työnantajalle eripituisissa työsuhteissa ajalla 10.6.–4.8.2019 eikä ole hakenut tältä ajalta työttömyyspäivärahaa. Hän laittaa työnhakunsa TE-toimistossa voimaan 5.8.2019 alkaen ja hakee kassalta päivärahaa 4 viikon ajalta 5.8.–1.9.2019. (Raunon aiemmin otettu omavastuu-aika on edelleen voimassa eikä uusi 26 viikon työssäoloaika täyty 4.8.2019 mennessä.)

Raunon viimeisin työsuhte on ollut enintään kaksi viikkoa kestävä koko-aikatyö ajalla 22.7.–4.8.2019. Palkka työstä maksetaan 9.8.2019.

Koska palkka perustuu enintään kaksi viikkoa kestävään koko-aikatyöhön ja palkanmaksupäivä 9.8.2019 osuu päivärahan maksujaksolle, huomioidaan palkkatulot soviteltavana tulona, kun päivärahaa maksetaan ajalta 5.8.–1.9.2019.

Sillä ei ole tulon sovittelun kannalta merkitystä, että Rauno ei ole hakenut päivärahaa työsuhteen ajalta, vain palkanmaksupäivä ratkaisee.

■ Tilanne 2:

Hanna aloittaa A Oy:ssä satunnaisen enintään kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyön, joka kestää 2.9.–8.9.2019. Palkanmaksupäivä tästä työstä on 18.9.2019.

Hanna saa B Ky:ssä toisen kokoaikatyön, joka alkaa 16.9.2019. Tämä työsuhte kestää yli kaksi viikkoa ja jatkuu 31.12.2019 saakka.

Hanna pitää työnhakunsa voimassa TE-toimistossa 15.9.2019 saakka ja lähettää kassalle päiväraha-hakemuksen 4 viikon ajalta 19.8.–15.9.2019.

Hannalle maksetaan täyttä päivärahaa ajalta 19.8.–15.9.2019, vaikka hän on työskennellytkin kokoaikaisesti ajalla 2.9.–8.9.2019. Päiväraha maksetaan täysimääräisenä, koska palkanmaksupäivä enintään kaksi viikkoa kestävästä kokoaikatyöstä sovitellaan palkanmaksupäivän mukaisesti. Tässä tapauksessa palkanmaksupäivä 18.9.2019 ei osu päivärahan maksujaksolle.

Koska Hanna aloittaa yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyön 16.9.2019 alkaen, hän siirtyy pois työttömyysturvan piiristä. Näin ollen palkkatulo työstä, joka on tehty ajalla 2.9.–8.9.2019, jää sovittelun ulkopuolelle.

Maksuperusteisen päivärahan sovittelutilanteet

Maksuperusteista sovittelua sovelletaan tilanteissa, joissa päivärahan saaja työllistyy ja saa tuloa

- osa-aikatyöstä
- enintään kaksi viikkoa kestävästä kokoaikatyöstä sekä
- lomautuksen takia lyhennetyt työpäivien tilanteissa.

Myös kevytyrittäjien ja muulla tavalla itsensä työllistävien, jotka eivät ole työsuhteen mukaisessa työsuhteessa, palkkiot sovitellaan palkkion maksuajankohdan mukaan.

Ansaintaperusteinen sovittelutilanne

Jos hakija on lomautettu lyhennetylle työviikolle (eli hän tekee täysiä työpäiviä ja on kokonaisia päiviä lomautettuna viikon aikana), hänelle maksetaan täyttä työttömyyspäivärahaa täysiltä lomautuspäiviltä. Näissä tilanteissa päivärahaa ei sovitella, jos syytä sovittelun päivärahan maksamiselle ei ole.

Lyhennettyä työviikkoa tekevien, jotka saavat myös mitä tahansa soviteltavaa etuutta, tulot sovitellaan toisella tavalla. Kaikki tulot sovitellaan näissä tapauksissa niin sanotusti ansaintaperiaatteen mukaan. Tämä tarkoittaa sitä, että palkkatulot sovitellaan sillä ajanjaksolla, jolloin työ on tehty. Palkanmaksupäivällä ei tässä tapauksessa ole merkitystä. Myös lomautaneelle työnantajalle tehtyjen työpäivien palkkatulot huomioidaan soviteltavina tuloina.

Sovittelun päivärahan maksaminen

Päivärahan maksaminen soviteltuna tarkoittaa sitä, että työstä saadut palkkatulot ja palkkiot sovitellaan yhteen päivärahan kanssa. Soviteltua päivärahaa maksetaan saman suuruusena sekä työssäolopäiviltä, palkanmaksupäiviltä että työttömiltä päiviltä sovitteleväjakson aikana.

Palkkatulon suojaosuus kuukauden maksujaksolla on 300 euroa ja 4 viikon maksujaksolla 279 euroa. Jos tarkastelujakso ja sovittelun päivärahan maksujakso on kuukautta lyhyempi, muunnetaan tulo laskennallisesti vastaamaan kuukausituloa. Pääsääntön mukaan suojaosuuden ylittävistä tulon osasta puolet vähennetään hakijan täysimääräisestä päivärahasta. Palkka ja päiväraha yhteensä voivat kuitenkin enintään olla samasuuruiset kuin hakijan päivärahan perusteena oleva kuukausipalkka.

Työaika huomioidaan samalla jaksolla kuin palkkatulokin. Jos työtunnit, joiden perusteella palkka on maksettu (maksuperusteinen sovittelu), tai päivärahan hakuajan jaksolla tehdyt työtunnit (ansaintasovittelu lyhennetyt työviikon tapauksissa), ylittävät 80 % alalla sovellettavasta enimmäistyöajasta tarkastelujakson aikana, ei soviteltavaa päivärahaa voida työajan ylittymisen vuoksi maksaa. ■

MUISTA!

Jos työsuhteesi on osa-aikainen, olet enintään 2 viikkoa kestävässä kokoaikatyösuhteessa tai teet lomautuksen takia lyhennettyä työpäivää

- pidä työnhakusi voimassa TE-toimistossa myös työsuhteen aikana
- lähetä päiväraha-hakemus aina myös työsuhteen ajalta kassalle (työssäolopäivät ja työtunnit pitää aina merkitä hakemukseen)
- ilmoita kassalle palkanmaksupäivä hakemuksen yhteydessä (tämän pitäisi näkyä palkkatodistuksessa tai palkkalaskelmassa)
- Voit olla oikeutettu täyteen tai soviteltuun työttömyyspäivärahaan, vaikka työllistytikin osittain.

Rakennuskassa

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa:

Muistilista työttömyyspäivärahan hakemiseen

Kun jäät työttömäksi tai sinut lomautetaan, toimi näin:

Ilmoittaudu välittömästi työttömäksi kokoaikatyönhakijaksi Työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto). Ilmoittautumisen voit tehdä osoitteessa www.te-palvelut.fi kohdassa ”Oma asiointi” omilla, henkilökohtaisilla pankkitunnuksillasi.

Hakemukset liitteineen lähetetään aina työttömyyskassaan. Nopeimmin hakemusten ja liitteiden lähettäminen hoituu kassan sähköisessä palvelussa, **eAsioinnissa**, jonne löydät kassan kotisivuilta <https://www.rakennuskassa.fi>.

Ensimmäisen ansiopäivärahanhakemuksen voit täyttää, kun olet ollut työttömänä tai lomautettuna vähintään kaksi kokonaista kalenteriviikkoa. Täytä hakemus sunnuntaihin saakka. Jatkossa hakujaksot ovat 4 kalenteriviikkoa tai (kalenteri)kuukausi.

Kun täytät hakemuksesi eAsioinnissa, järjestelmä pyytää sinua lähettämään kassalle hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavia liitteitä. Ensimmäiseen ha-

kemukseen tarvitaan aina vähintään seuraavat liitteet (kopiot riittävät):

- palkkatodistus vähintään 26 kalenteriviikon ajalta ennen työttömäksi tai lomautetuksi jäämistä (palkallinen työaika vähintään 18 tuntia / viikko). Todistukseen pitää eritellä lomarahaa, lomakorvaus, pidetyt ja pitämättömät vuosilomapäivät. **HUOM!** Viimeinen palkkalaskelma ei ole kassan tarvitsema palkkatodistus.
- lomautusilmoitus, jos olet lomautettu
- työsopimus, jos olet lomautettu, teet osa-aikatyötä tai määräaikainen työsuhteesi on päättyneenä
- irtisanomisilmoitus, jos työsuhteesi on päätetty
- työtodistus, jos työsuhteesi on päättyneenä

Lisäksi hakemuksen käsittelyssä voidaan tarvita

- verotuspäätös selvitysosineen viimeksi vahvistetusta verotuksesta, jos sinulla on sivutoimista yritystoimintaa (esim. maatalous, oma yritystoiminta), vaikka siitä ei olisikaan tuloja

- päätös tai tieto sosiaalietuudesta, jos saat tai olet hakenut etuutta, esim. eläke, kotihoidontuki (myös puolisolle maksettava)

Jos teet työtä hakujakson aikana, liitä aina hakemukseesi palkkalaskelmat tehdyistä töistä. Täytä hakemukset samoilta jaksoilta kuin miltä palkka maksetaan joko yhden tai kahden palkanmaksujakson ajalta niin, että hakemusta on täytetty 4 viikon tai kuukauden verran.

Muutosverokortti

Työttömyyskassa saa jäsenten ennakonpidätystiedot sähköisesti verottajalta. Verottaja laskee ennakonpidätysprosentin kuitenkin palkkatulojen mukaan. Näissä tapauksissa kassa joutuu pidättämään päivärahasta ennakoverona vähintään 25 %. Voit kuitenkin hakea muutosverokortin **ETUUTTA varten** verottajan www.omavero.fi -palvelusta. Tieto ennakonpidätyksen muutoksesta tulee suoraan kassalle. ■

Byggbranschens arbetslöshetskassa informerar:

Minneslista över hur du söker arbetslöshetsdagpenning

Gör så här när du blir arbetslös eller permitteras:

Anmäl dig omedelbart som arbetslös arbetssökande av heltidsarbete på Arbets- och näringsbyrån (TE-byrån). Du kan göra anmälan på adressen www.te-tjanster.fi under punkten anmäl dig som arbetsökande, så kommer du till sidan Mina e-tjänster, där du loggar in med dina personliga bankkoder.

Ansökan med bilagor ska du alltid skicka till arbetslöshetskassan. Snabbast går det genom att skicka ansökningarna och bilagorna via kassans elektroniska tjänst, **eKommunikationen**, dit du kommer via kassans hemsida <https://www.rakennuskassa.fi> – välj sv(enska) som språk.

Du kan fylla i den första ansökan om inkomstdagpenning då du har varit arbetslös eller permitterad i minst två hela kalenderveckor. Fyll i ansökan till och med söndag. I fortsättningen söker du i perioder om 4 kalenderveckor eller en (kalender) månad.

När du fyller i din ansökan i eKommunikationen ber systemet dig skicka in de bilagor som behövs för

att kassan ska kunna behandla din ansökan. Till den första ansökan behövs alltid minst dessa bilagor (det duger med kopior):

- löneintyg för minst 26 kalenderveckor innan du blev arbetslös eller permitterad (arbetstid med lön minst 18 timmar/vecka). Intyget bör ha uppgifter om semesterpremie, semesterersättning, semesterdagar du tagit ut och semesterdagar du har kvar. **OBS!** Den sista löneuträkningen är inte det löneintyg som kassan behöver!
- permitteringsvarsel, om du är permitterad
- arbetsintyg om din anställning har upphört

Dessutom kan kassan för att behandla din ansökan behöva

- skattebeslutet med sin utredningsdel över den senaste fastställda beskattningen, om du har företagarverksamhet som bisyssla (t.ex. lantbruk, egen företagsverksamhet), även om du inte har inkomster från den

- beslut eller uppgift om social förmån, som du får eller om du har sökt en förmån, t.ex. pension, hemvårdsstöd (också om det betalas till makan/maken)

Om du arbetar under ansökningstiden, ska du alltid bifoga löneuträkningarna för de arbeten du utfört. Fyll i ansökan för samma perioder för vilka lönen betalas antingen för en eller två lönebetalningsperioder så att ansökan är ifylld för 4 veckor eller en månad.

Ändrat skattekort

Skattemyndigheten skickar elektronisk förskotts-
uppbördsuppgifterna till a-kassan. Skattemyndigheten räknar dock ut förskottsinnehållningsprocenten enligt löneinkomsterna. I dessa fall är kassan tvungen att dra av minst 25 % i förskottsskatt på dagpenningen. Du kan dock ansöka om ändrat skattekort för **FÖRMÅN** på tjänsten <https://www.vero.fi/sv/e-tjanster/minskatt/>. Uppgiften om ändrad förskottsinnehållning kommer direkt till kassan. ■

Rakennuskassa

RAKENUKUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA

Siltasaarekatu 4,

PL 308, 00531 Helsinki

sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi

www.rakennuskassa.fi

Päivärahanhakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa

PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230

Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaikamme on toistaiseksi
ma–pe klo 9.00–15.00

Poikkeavat aukioloajat löytyvät Rakennuskassan kotisivuilta.

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsovimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsiointi

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäivärahanhakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi.

eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojasi.

Tapahumat

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

Ammattiosastojen syyskokoukset

Lokakuun 15. ja joulukuun 15. päivän välisenä aikana pidettävässä syyskokouksessa:
 a) vahvistetaan osaston säännöt Rakennusliiton 24. liittokokouksessa hyväksytyjen mallisääntöjen pohjalta

a) päätetään niistä perusteista, joiden mukaan osaston toimihenkilöiden kulut korvataan;

b) päätetään toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta seuraavalle vuodelle;

c) valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle varahenkilö;

d) valitaan puheenjohtaja ja hallituksen varsinaiset jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen;

e) valitaan edustajat henkilökohtaisine varaedustajineen aluejärjestön edustajakokoukseen;

f) valitaan tarpeelliset toimikunnat ja jaostot sekä tarvittaessa osaston luottamusmiehet ja hänen varamieheensä;

g) päätetään kokouksen koollekutsumistavasta;

h) asetetaan ehdokkaat aluejärjestön hallituksen jäseniksi;

i) käsitellään muut mahdolliset asiat

Os. 047, Lohja

Risteily 5.–6.12. Turusta Tukholmaan, Viking Grace. Lähtö to 5.12. klo 17.30 Virkkalasta, klo 17.40 Lohjan linja-autostasema, mistä linja-auto ajaa Lohjan asemalle ja sieltä Lempolan kiertoliitymän kautta moottoritietä Turkuun. Samaa reittiä takaisin. Majoitus kahden hengen Seaside-hyteissä. Ruokailut: to 5.12. buffet-illallinen, pe 6.12. meriaamiainen ja buffet-päivällinen. Risteilyn hinta jäseneltä ja seuralaiset 50 €/hlö. Ilmoittautuminen osaston sähköpostiin rak.osasto47@gmail.com. Ilmoita lisätiedoissa osallistujien nimet ja syntymäajat pp.kk.vv. Osaston toimistolla voi ilmoittautua maanantaisin klo 17–18 seuraavasti: 23.9., 30.9., 7.10. Matkat myydään ilmoittautumisjärjestyksessä niin kauan kuin paikkoja riittää, viimeistään to 31.10. Hallitus

Os. 051, Jyväskylä

Syystapahtuma la 21.9. klo 14–17 Kaijalassa, Kaijalanniemi 25, Palokka. Ohjelmassa makkaranpaistoa, tikanheittoa, rannalta ongintaa ynnä muuta mukavaa. Tervetuloa! Hallitus

Os. 056, Salo

Koripalloa. Tule kannustamaan Vilpas Vikingsejä runkosarjan kotipeleihin kaudella 2019–2020. Ostamalla lipun ennakkoon seuran toimistolta saat viiden euron alennuksen normaali-hinnasta jäsenkorttia esittämällä. Hallitus

Os. 095, Vaasa

Yleinen kokous ma 23.9. klo 18, Kotirannan Työväentalo, Kustaalantie 82, Vaasa. Käsitellään osaston nimenmuutos sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 100, Hämeenlinna

Lähtö syysristeilylle Tallinaan la 28.9. klo 15 Wetterhoffin pysäkillä. Mukaan voimassa oleva passi tai henkilöllisyystodistus. Buffet-illallinen pian laivaan nousun jälkeen ensimmäisessä kattauksessa. Hallitus

Os. 104, Helsingin asfalttimiehet ja bitumieristäjät

Veteraanijaosto Pikiukot tutustuvat Suomen kansallismuseoon ke 25.9. Kokoontuminen pääoven edessä klo 11.30 Mannerheimintie 34, Helsinki. Aloitamme lounaalla, jonka jälkeen opastettu kierros. Ilmoittautumiset viimeistään pe 20.9., Simo Hyökki p. 040 846 1092.

Os. 280, Helsingin betoniraidoittajat

Syyskokous la 5.10. klo 10, Purpuripolku 7–9, Kannelmäki, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2020), vahvistetaan osaston säännöt Rakennusliiton 24. liittokokouksessa hyväksytyjen mallisääntöjen pohjalta. Lisäksi muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 349, Matinkylä

Kuukausikokous ma 7.10. klo 18, Matinkylän Pirtti, Keskipäivänkuja 4, Espoo. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 397, Hämeenlinnan putkimiehet ja -eristäjät

Kuukausikokous ti 17.9. klo 17, Dolce Amore (entinen Linnan kioski), Tampereentie 16, Hämeenlinna. Käsitellään esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Hallitus

Os. 468, Mäntsälä

Kuukausikokous to 19.9. klo 19, Shell Mäntsälä P, Pohjoinen Pikatie 1, Mäntsälä. Käsitellään esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Kokouksessa otetaan ilmoittautumisia pikkujoulukylpyläristeilyyn!
Pikkujoulukylpyläristeily 7.–10.11. Tallink Spa kylpylähotelliin. Hinta jäsen 80 €/hlö ja avec 120 €/hlö. Paikkoja varattu 20 ja ne täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautumiset viimeistään to 3.10., p. 040 733 0012, teuvo.teurokoski@msoynet.com. Hallitus

TAPAHTUMAT

Hämeenlinnan rakentajaveteraanit

Syksyn ensimmäinen kokous ke 18.9. klo 13, Birger Jarlin katu 12, Hämeenlinna. Aiheena: vierailu eduskuntataloon kansanedustaja Johannes Koskisen vieraaksi.

Muut syksyn kokoukset ovat keskiviikkoisin klo 13 seuraavasti: 16.10. ja 20.11. samassa paikassa samaan aikaan. Ota ajat muistiin! Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Keski-Suomen rakentajaveteraanit

Risteily 18.–19.11. Tallinaan. Lähtö ma 18.11. klo 12.30 Harjukadun tilausajotaiturilta ja paluu Jyväskylään takasin ti 19.11. noin klo 24. Bussi ajaa reittiä: Vaajakoski–Joutsa–sataama. Bussi mukana Tallinnassa. Matkan hinta 40 €/hlö myös avec, muille 55 €/hlö. Paikkoja varattu 56 hengelle. Ilmoittautumiset viimeistään pe 1.11., Kaarlo p. 050 542 7290 tai Raimo 040 768 8811. Tervetuloa mukaan!

Turun rakentajaveteraanit

Syksyn kokoukset maanantaisin klo 10, Turun aluetoimiston tilat, Uudenmaankatu 6a, Turku. Seuraavasti: 16.9., 14.10, 11.11., joulukuun kokous avoin.

Vaasan osastot 075 ja 095

Yhteinen syysretki 15.–17.11. Pärnuun. Majoitus Estonia Resort Hotel & Spa hotellissa. Omavastuu 80 €/hlö. Lisätietoja ja ilmoittautumiset viimeistään ti 15.10., Pentti Kautto p. 040 558 2383. Hallitukset

Os. 039, Helsingin matto- ja parkettimiehet

Kuukausikokous ti 24.9. klo 16, ammattiosastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Käsitellään esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Kuukausikokous ke 9.10. klo 19, osaston toimisto, Vapaudentie 32–34 B, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

ONNEA

80 vuotta

Hietala Heikki 25.8., Akaa. Os. 283, Viiala

KUOLLEITA

Miinalainen Pentti

Osastomme pitkäaikainen jäsen Pentti Miinalainen kuoli 24.7.2019. Hän oli syntynyt 31.5.1933 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.9.1956. Muistoa kunnioittaen Os. 002, Helsingin maalarit

Tapahtumat

KUOLLEITA

Mommo Matti Jalmari

Osastomme pitkäaikainen jäsen Matti Jalmari Mommo kuoli 18.8.2019. Hän oli syntynyt 5.4.1925 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.3.1958. Muistoa kunnioittaen Os. 131, Rovaniemi

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSA OLEVAT SAARROT-PÄÄTÖKSET 10.6.2019:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- BCA Group Oy
- Betamer Eesti Oü
- Bluescreen Oü
- Budtek Sp. o.o.
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- CNS Services Oy
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- DPNB Group Oü
- Duramek Oy
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- EE Ranakam Oy
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- E-K Prof.com Oy
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Erante Project Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü

- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Målning Ky
- FR-Yhtiöt Oy
- Garantmeister Oü
- Goldspirit Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Hansa Meistrimehed Oü
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- Kobolt 9 Oy
- Kortek RE Oü
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Lvi asentajat TK Oy
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Megabuilding Oy
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. o.o.
- MKJ Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MTA Rakennus Oy
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Nordic Manager Oü
- NRT Rakennus Ryhmä Oü
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Porin NRT Oy
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü

- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Reval Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Rislem Oy
- Roiha Oy
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Sloor Oü
- Slovax r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus

- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Täpsi Team Oy
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)
- Winslan Oü

TAPAHTUMIA

Raksa Videotiim Keski-Suomi

Syyskauden 2019 ja kevätkauden 2020 kerhoillat torstaisin klo 17, Keski-Suomen aluetoimisto, Yrjönkatu 30, Jyväskylä. Kerhoillan kesto noin 2–3 tuntia.

Syyskausi 2019: 12.9., 26.9., 10.10., 24.10., 7.11., 21.11., 12.12.

Kevätkausi 2020: 16.1., 30.1., 13.2., 27.2., 12.3., 26.3., 16.4., 30.4., 14.5.

Videoinnista sekä kuvamateriaalin koostamisesta kiinnostuneet joukolla mukaan! Uutena asiana 360 astetta kuvaus ja sen tuomat mahdollisuudet.

Tiedustelut: Orvo Hautakangas, p. 040 054 6759

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA!

Kun jätät eläkkeelle, toimitathan eläkepäätöksestä kopion jäsenrekisteriin, jotta oikeutesi jäsenmaksuvapautukseen tai mahdolliseen vapaajäsenyyteen voidaan selvittää!

Osoite: asiakirjat@rakennusliitto.fi tai Rakennusliitto ry/Skannauskeskus, PL 134, 70101 Kuopio.

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4, PL 307, 00531 Helsinki
 Vaihe: 020 774 003
 sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
 www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
 pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
 PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työnantajatililykset 020 774 3344
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
 Palveluaika ma–pe 9.00–15.00
Työehtoasiat 020 690 232
 Palveluaika ma–to 9.00–16.00
 pe 9.00–15.30

Poikkeavat aukioloajat löytyvät Rakennusliiton kotisivuilta. Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

ALUETOIMISTOT

Toimistot avoinna: avoinna vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna: ma–to 8.30–16.30 ja pe 8.30–15.30

Toiminta-alueet:

ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO
 Siltasaarenkatu 4
 00530 Helsinki

Lahten toimisto
 Hämeenkatu 32
 15140 Lahti

ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO
 Kirkkokatu 1
 70100 Kuopio

Joensuun toimisto
 Torikatu 30
 80100 Joensuu

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO
 Yrjönkatu 30
 40100 Jyväskylä
Toimisto suljettuna toistaiseksi remontin vuoksi

KYMEN ALUETOIMISTO

Kouvolankatu 18
 45100 Kouvola

LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO
Tampereen toimisto
 Kihlmaninraitti 1 D
 33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto
 Birger Jaarlin katu 18 B
 13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO

Liisankatu 18
 28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO

Uudenmaankatu 6 a
 20500 Turku

POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO
 Pohjolankatu 28 A
 87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO

Kemin toimisto
 Keskuspuistokatu 50
 94100 Kemi

Rovaniemen toimisto

Maakuntakatu 15
 96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO

Rautatienkatu 40
 90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO

Pitkätatu 43
 65100 Vaasa

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemaisissa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnet Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

ANMÄLAN OM BEFRIELSE FRÅN MEDLEMSAVGIFT

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____/20 - ____/____/20
 ____/____/20 - ____/____/20
 ____/____/20 - ____/____/20
 ____/____/20 - ____/____/20
 ____/____/20 - ____/____/20
 ____/____/20 - ____/____/20
 ____/____/20 - ____/____/20
 ____/____/20 - ____/____/20
 ____/____/20 - ____/____/20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÅRDLEDIG

OMAISHOITAJANA / NÄRSTÅENDEVÅRDARE

MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNEUVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)

RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Rakentajan eväät

Punajuuri – syksyn paras energianlähde

Vaikka kesä on auttamatta takana, nyt eletään monessa mielessä vuoden parasta aikaa. Työmailla ei enää hikoilla tolkuttomasti, ja edullisten ja terveellisten kotimaisten juuresten satokausi on parhaimmillaan. Etenkin punajuuret ovat mehevimmillään ja makeimmillaan.

Kuitupitoisena kivennäisainepommina punajuuri sopii fyysisessä työssä ahertavalle. Lihaksesi kiittävät, sillä ravintokuitujen ohella punajuuret sisältävät kalsiumia, magnesiumia, rautaa ja sinkkiä, sekä tärkeitä suoloja kuten natriumia ja kaliumia. Jos vielä treenaat työpäivän jälkeen, kannattaa ottaa viimeistään nyt punajuuri osaksi omaa ruokavaliota.

Päivien pimentyessä myös vitamiineja tarvitaan enemmän, ja niitäkin punajuuresta löytyy reippaasti. Upean värin ja ravitsevuuden ohella punajuuren maku on yliveto. Moni nauttii siitä vuohenjuuston tai sinihomejuuston kanssa. Ja pyttipannua on mahdoton kuvitella ilman tätä juurikkaiden kaunokaista!

Punajuuri toimii kivasti myös ruokaisissa salaateissa, kunhan kypsennät sen kunnolla. Herkkävatsaiset voivat ni-

mittäin saada raa'asta punajuuresta vatsavaivoja. Kun keittät punajuuret kuorineen, niiden väri ja ravintoaineet säilyvät paremmin. Keittämiseen kannattaa varata 20 minuuttia kolmeen varttiin, mutta tarkkaa kypsymisaikaa on hankala antaa. Kypsyyden voit testata haarukalla.

Tölkkipunajuurista loihdit työmailla rakastetun klassikon

Jos haluat vetäistä mutkat suoriksi, etikkaan säilötyt tölkipunajuuret ovat mainio vaihtoehto keitettävälle. Niistä valmistat runsaassa vartissa herkulliset lindströminpihvit eli annoksen, joka keikkuu työmaaruokaloiden suosikki-ruokalajien kärjessä vuosikymmenestä toiseen. Jos saat vaatteisiisi punajuuritahroja, puhdista värjäytynyt kohta saman tien – tai suojaudu essulla alun perin. ■

Sanna Pöyry

Lindströminpihvit

- 1 sipuli
- 2 valkosipulinkynttä
- 1 dl hienonnettuja etikkakurkkuja
- 1 ½ dl hienonnettuja säilykepunajuuria
- 400 g naudan jauhelihaa
- 1 ½ – 2 tl suolaa
- mustapippuria maun mukaan
- 1 dl vettä
- 2 rkl perunajauhoja
- korppujauhoja (jauhottamiseen)
- nokare voita (paistamiseen)

Kuori ja silppua sipuli ja valkosipulinkyntset. Valuta ja hienonna kurkut ja punajuuret. Jos haluat jauhelihamassasta tasaisen tummanpunaista, hienonna huolella (itse pidän siitä, että pihveissä on purutuntumaa eli kookkaampiakin kurkun ja punajuuren palasia joukossa).

Sekoita jauhelihaan suola ja mustapippuri, ja notkista liha puuhaarukalla tai -lastalla. Mittaa joukkoon vesi ja perunajauhot. Sekoita. Lisää lopuksi sipuli-, kurkku- ja punajuuri-silppu.

Muotoile taikinasta pienehköjä pihvejä. Jos jauhelihamassa tuntuu kovin vetiseltä, pyörittele pihvit korppujauhoissa ennen paistamista. Sulata voi pannulla ja paista pihvejä kummaltakin puolelta noin 5 minuuttia tai kunnes niihin syntyy kauniin kiiltävä tummanruskea pinta.

Tarjoa lindströminpihvit keitettyjen pottujen tai perunamuusin sekä simpelin vihersalaatin kanssa. Palanpainikkeeksi sopii parhaiten maito tai raikas lager-olut.

Kun teet töitä kotitalouksille, käytä Palkkaus.fi-palvelua!

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman palkkalaskurin avulla työnantajalle maksettavaksi.

- Työntekijälle ilmainen palvelu
- TES-erät, kulut ja km-korvaukset
- Palvelumaksun maksaa työnantaja

1

REKISTERÖIDY ILMAISEKSI

2

LÄHETÄ LASKELMA TYÖNANTAJALLE

3

HELPPOA TYÖNANTAJALLE

 Rakennusliitto
palkkaus.fi

WWW.PALKKAUS.FI

RAKENNUSMITTAUKSEN OPINNOT 28.10.19 – 22.5.20

Onko sinulla jo kokemusta rakennusalalta ja haluat oppia lisää? Rakennusmittauksen opinnot ovat silloin sinua varten!

KOULUTUKSEN HINTA:
715 €

LISÄTIETOJA:

Jan Nordström 040 504 3061
tai jan.nordstrom@kio.fi

ILMOITTAUTUMISET 23.9. MENNESSÄ:
www.kio.fi/ammattillinen_koulutus

 KILJAVAN OPISTO

Kotorannantie 49, 05250 Kiljava (Nurmijärvi)
p 09 276251/vaihde www.kio.fi

Hae kursseille, nyt.

NÄIHIN TULEVIIN KOULUTUKSIIN ON HAKU KÄYNNISSÄ

Luottamushenkilöiden peruskurssit

4.-6.11. osa 1, Scandic Julia, Turku
25.-26.11. osa 2, Scandic Julia, Turku
kurssihakemukset viimeistään 11.10.2019

Luottamushenkilöiden jatkokurssit

11.-13.11. osa 1, Original Sokos Hotel Arina, Oulu
2.-4.12. osa 2, Original Sokos Hotel Arina, Oulu
kurssihakemukset viimeistään 18.10.2019

Järjestökoulutus: Toimiva ammattiosasto 2

26.-27.10. Original Sokos Hotel Arina, Oulu
hakemukset viimeistään 4.10.2019

Kysyttävää?

1) katso netistä: rakennusliitto.fi/koulutus

2) laita meiliä: koulutus@rakennusliitto.fi

3) soita: 020 774 3076

#RLKOULUTUS

 Rakennusliitto